Burja

GLASILO OBČINE KOMEN
Letnik 6, Številka 1

Poštnina plačana pri pošti 6223 Komen
JULIJ 2011

21. junij
PRAZNIK OBČINE KOMEN

Vsem občankam in občanom iskrene čestitke ob prazniku Občine Komen ter ob dnevu državnosti!

Župan Danijel Božič,
člani občinskega sveta in
občinska uprava

FOTO UTRINKI - PRAZNIK OBČINE KOMEN

Uredniški uvodnik

V življenju se vsakodnevno srečujemo z dogodki in situacijami, ki na nas in naše življenje, zasebno ali poklicno, bolj ali manj vplivajo in ga tudi spreminjajo. Spremembe so bistven del življenja, sami pa se odločamo, ali nam bodo le-te služile kot podlaga za boljše odločanje v prihodnosti ali bodo neopazno zdrsnile mimo nas v preteklost in ostale le bežen spomin. Poleg tega je vsaka sprememba na boljše lahko za nekoga drugega sprememba na slabše. Vsakršne fraze, ki jih ljudje izrekamo ob spremembah, v smislu »življenje teče dalje«, »saj bo« itd., se mi zdijo nepotrebne in včasih do tistega, ki so mu namenjene, celo žaljive.

S kar nekaj spremembami se v zadnjih mesecih srečuje tudi naša občina. Oktobra 2010 je občina dobila nov občinski svet in po dvanajstih letih novega župana. S sicer zelo majhno razliko je v drugem krogu volitev za župana pred kandidatom stranke SD (Socialni demokrati) Gojmirom Lešnjakom zmagal kandidat LDS (Liberalna demokracija Slovenije) Danijel Božič. Sprememba v vodstvu občine pa je vplivala tudi na občinsko glasilo. Kar nekaj občanov se je v času od novembra lani, ko je občinsko glasilo Komentar izšlo še zadnjič, obrnilo na občinsko upravo z vprašanjem, zakaj glasilo ne izide. V letih, odkar je občinsko glasilo izhajalo pod imenom Komentar, ki je bilo interpretirano kot izpeljanka iz imena kraja Komen, se je med ljudmi kar dobro »prijelo«. Zelo enostavno je bilo namreč reči: »Kdaj izide Komentar?« ali »Poštar je prinesel Komentar.« Po drugi strani pa je komentar novinarska interpretativna ali presojevalna zvrst, torej besedilo, v katerem avtor poda svoje mnenje in ga na podlagi različnih informacij subjektivno vrednoti.

No, kakorkoli, sedaj imamo nov uredniški odbor in novo ime občinskega glasila – Burja, katere prvo številko imate pred seboj. Uredniški odbor je imel za pripravo prve številke, ki bi morala biti najbolj »udarna«, premalo časa. Po potrditvi novega imena na seji občinskega sveta 18. 5. 2011 je bilo potrebno pregledati vse prispevke, ki so prispeli na e-naslov komentar@komen.si od izdaje zadnje številke, in žal zaradi neaktualnosti izločiti večino od njih. Prav tako je bilo potrebno na novo oblikovati naslovnico novega občinskega glasila ter pričeti z zbiranjem in pripravljanjem prispevkov za prvo izdajo. V uredniškem odboru smo si želele, da bi bila prva številka pripravljena tako, da bi občinsko glasilo z novim imenom nemudoma zlezlo pod kožo slehernemu občanu in bi ga ta vzel za svojega.

Sprememb je deležno tudi praznovanje letošnjega občinskega praznika, ki je razdeljeno na dve prireditvi. V soboto, 18. 6. 2011, se je občinski svet ob 18. uri sestal na slavnostni seji v Kulturnem domu v Komnu, na kateri je župan podelil občinska priznanja letošnjim nagrajencem. Več o letošnjih nagrajencih si lahko preberete v nadaljevanju. Osrednja prireditev pa je bila v Brestovici pri Komnu, ob stari šoli, s pričetkom ob 18. uri. Že od zgodnjega popoldneva ste lahko na stojnicah poskusili nagrajena vina in se kasneje zabavali ob kulturnem programu in nastopu dveh skupin: Red Katrins in Kraških muzikantov.

V uredniškem odboru si želimo, da bi Burja postala del vašega življenja kot občanov v tej občini, zato bodite soudeleženi pri pripravi glasila. Veseli bomo vaših prispevkov, besedilnih in slikovnih.

Vsem občankam in občanom v imenu celotnega uredniškega odbora čestitam ob občinskem prazniku ter vam želim sonca polno poletje.

Za konec pa še: »Bodi sam sprememba, ki jo želiš v svetu.«

mag. Andreja Štok, odgovorna urednica

Burja

Glasilo Občine Komen
Letnik 6, številka 1, julij 2011

Izdajatelj: Občina Komen, Komen 86, 6223 Komen
Telefon: 05 7310 450
Fax: 05 7310 460
Spletna stran: www.komen.si
e-pošta: burja@komen.si

Naklada: 1.400 izvodov

Glasilo brezplačno prejmejo gospodinjstva v Občini Komen.

Odgovorna urednica: mag. Andreja Štok
Uredniški odbor: Tanja Bratina Grmek (pomočnica odg. urednice), Ana Godnik, Helena Uršič, Mojca Železnik Buda
Lektoriranje: Tanja Bratina Grmek
Priprava za tisk: DTP Studio Sežana, Čeh Damjan s. p., Partizanska 82, 6210 Sežana
Tisk: Print Luin, Dušan Luin s. p., Sveto 58, 6223 Komen

Informacije v zvezi z izdajo glasila občinskega glasila dobite na tel. št. 05 7310 452.

Vabljeni, da svoje prispevke (članke in slikovno gradivo) za naslednjo številko pošljete v elektronski obliki na e-naslov burja@komen.si najpozneje do 25. 8. 2011. K posameznemu članku priložite največ dve fotografiji v čimboljši resoluciji.

Vabimo tudi vse fotografe ali fotografe kar tako, da nam pošljejo tematske fotografije za objavo na naslovnici. Digitalni posnetki naj bodo v čimboljši resoluciji. Poslanih posnetkov v slabi resoluciji ne bomo objavili.

Naslednja številka občinskega glasila izide septembra 2011.

Fotografija na naslovnici: Pogled na zastave na občinski stavbi (foto: Polona Makovec)

Nekaj vremenskih

Kakor vreme na Menarda kane,
tako ves mesec ostane.
(8. junij)

Če trs pred Vidom ocvete, se dobrega vina nadejati smete. (15. junij)

Ako je drugi dan malega srpana grdo,
še štirideset dni bo mokro. (julija)

Če velikega šmarna sonce peče, dobro vince v sod poteče. (15. avgust)

Po vremenu Jerneja se vsa jesen nareja.
(24. avgust)

Spoštovane občanke, spoštovani občani!

Pred vrati je praznik naše občine in velja se vprašati, kaj naj praznujemo.

Zagotovo lahko slavimo 94 točk (od 100 možnih) Pihalnega orkestra Komen, doseženih 4. junija 2011 v Berlinski filharmoniji. Zlato in koncertni nastop v prestižnem hramu glasbene kulture, ki ga tudi najboljši poklicni glasbeniki pogosto lahko samo sanjajo, je razlog za ponos in slavje mladih glasbenikov, dirigenta Simona Perčiča, predsednika Evgena Kavčiča, vseh, ki orkestru pomagajo, in tudi glasbene šole.

Morda velja praznovati tudi to, da Alu Komen še vedno posluje, ohranja 120 delovnih mest in kaže na to, da bo letošnje leto prebrodil odprtih vrat. Z nekaj sreče!

Proslavljamo lahko izvolitev 20-ih vaških odborov in njihov zagon. Večina jih je izvedla delovne in druge akcije in večina jih pritiska na občinsko upravo in name z najrazličnejšimi zahtevami in pobudami. Če bo šlo tako naprej, bomo s skromnimi denarji naredili veliko.

Proslavljamo lahko tudi dobro delo članic in članov občinskega sveta, ki se zavedajo odgovornosti, denarne stiske in razvojne nuje.

Tudi cest proti Brjam, od osnovne šole v Štanjelu do glavne ceste in iz Komna proti Škrbini, čeprav s slednjo ni vse v najlepšem redu, smo lahko veseli.

Veseli smo novorojenčkov in še lepše bo, če bo letošnje leto prineslo največ rojstev v letih po osamosvojitvi.

Veseli smo lahko vneme dobršnega dela mladine, delavnosti večine občank in občanov, tega, da ni kriza še globlja …

Še bi veljalo kaj omeniti, kar pa lahko pride na vrsto v naslednjih številkah Burje. Precej je zapisanega že na naslednjih straneh.

Čaka nas velika naložba v vodooskrbo, ki bo tekla štiri leta od Brestovice in Ilirske Bistrice do Rodika in Rižane pri Kopru. Vloženih bo 49 milijonov evrov in od tega dobrih 6 milijonov v naši občini. Za novo črpalko, obnovo glavnega vodovoda in vej od Lipe, Škrbine, Svetega (z vejo proti Preserjam), Ivanjega Grada do Zagrajca ter Škrbine, Rubij, Komna, Volčjega Grada, Nadrožice in Gorjanskega bomo iz omrežnine prispevali okoli 950.000 evrov. Sem sodi tudi nov del vodovoda v dolini Branice.

Belimo si glavo s smetmi in dogovarjamo se za glavno središče za njihovo predelavo v Logatcu ali Stari Gori pri Novi Gorici. Na smetišču v Sežani bomo lahko odlagali le še do konca leta 2015 in še to pod pogojem, da nemudoma kupimo prebiralni (sortirni) stroj in uredimo nov plato za ta namen (to nas bo stalo skoraj 200.000 evrov). Vsaj polovico odpadkov bo potrebno z novim letom predati drugam v predelavo, ostanek pa nam bodo dovolili odlagati še štiri leta.

Ponovili smo razpis za gradnjo pete faze kanalizacijskega sistema v Komnu. Če ne bo večjih zapletov s ponudniki, ki ne bodo izbrani, bi morala dela steči pred jesenjo in biti zaključena do poletja 2012.

Evropa in država sta nam zaukazali prenovo javne razsvetljave v naslednjih treh letih. Z novo varčno razsvetljavo bomo prihranili približno 30.000 evrov letno in s prihranki poravnavali naložbo.

Prihodnje leto nameravamo razširiti vrtec v Komnu. To bo strošek in obenem sreča, saj število otrok narašča. Po naložbi v ureditev in povečanje prostorov kliče tudi vrtec v Štanjelu.

Pripravljamo ureditev manjših delov zaledja in bojišča Soške fronte, muzejskih zbirk, literature in dokumentov, da bi lahko razvili turistično ponudbo Srednji Evropi in s tem omogočili tudi Štanjelu kakovosten razvoj in preboj iz sedanje potratnosti v pridobitnost.

Naj bo praznik trenutek za razmislek o dobrem in uspešnem. Naj bo trenutek za razmislek o jutrišnjem zagonu. Naj bo trenutek za veselje in odrivanje malodušja. Z odločnostjo in delavnostjo bomo življenje zmogli lažje kot z jadikovanjem in samopomilovanjem.

Voščim vam optimizem in črtenje malodušja!

Danijel Božič, župan

Dobro je vedeti ...

Občinska uprava Občine Komen
Telefon: 05/73 10 450
Fax: 05/73 10 460
Spletna stran: www.komen.si
E-pošta: obcina@komen.si
Uradne ure: ponedeljek in petek od 8.00 do 12.00 ure
sreda od 8.00 do 12.00 ure in od 15.00 do 17.00 ure

Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Divača, Hrpelje – Kozina, Komen in Sežana
Telefon: 05/73 10 141
E-pošta: soou@sezana.si
Uradne ure: ponedeljek in petek od 7.30 do 11.00 ure
sreda od 7.30 do 11.00 ure in od 12.00 do 16.00 ure

Krajevni urad Komen
Telefon: 05/76 68 510
Uradne ure: torek od 8.00 do 12.00 in od 13.00 do 15.00 ure
sreda od 13.00 do 18.00 ure

Za nujne primere se obrnite na sedež Upravne enote v Sežani, tel. št.: 05/73 12 700.

Knjižnica Komen
Komen 118, 6223 Komen
Telefon: 05/76 68 580
E-pošta: knjiznica.komen@siol.net
Delovni čas: torek in petek od 11.00 do 18.00 ure
sreda od 8.00 do 14.00 ure

Zdravstvena postaja Komen
Splošna ambulanta Komen
Telefon: 05/76 68 506

Lekarna Komen
Telefon: 05/73 11 790
Delovni čas: ponedeljek od 8.30 do 15.30 ure
torek, četrtek in petek od 8.00 do 15.00 ure
sreda od 9.00 do 18.00 ure

Zbirni center Komen
Obratovalni čas: torek od 9.00 do 13.00 ure
četrtek od 14.00 do 18.00 ure
sobota od 9.00 do 13.00 ure

ŽUPAN DANIJEL BOŽIČ IN OBČINSKI SVET OBČINE KOMEN STA TUDI URADNO ZAČELA Z DELOM V MANDATU 2010–2014

Od leve proti desni: Ivan Žežlina, Vid Sorta, Vojko Markočič, Igor Zega, Gojmir Lešnjak, Ivo Kobal, Martina Rebula, župan Danijel Božič, Ivanka Grmek, Ivan Žvokelj, Marijan Gulič, Stojan Kosmina, Marjan Mržek, Damjan Grmek. (Foto: Polona Makovec)

V petek, 12. 11. 2010, je potekala prva redna (konstitutivna) seja Občinskega sveta Občine Komen v mandatu 2010–2014. Sejo je vodil najstarejši novoizvoljeni član sveta Ivan Žvokelj. V skladu z dnevnim redom, kot ga določa poslovnik občinskega sveta, so se novoizvoljeni občinski svetniki seznanili s poročilom občinske volilne komisije, ki ga je podala predsednica občinske volilne komisije Rada Lilić, imenovana je bila komisija za potrditev mandatov v sestavi Igor Zega (SDS), Gojmir Lešnjak (SD) in Ivo Kobal (N.Si). Potrjeni so bili mandati članov občinskega sveta ter ugotovljena je bila izvolitev Danijela Božiča za župana. Člani občinskega sveta so imenovali tudi komisijo za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, ki jo bo v novem mandatu vodil Ivan Žvokelj (LDS), člana pa sta Marjan Mržek (Lista za naše kmetije) in Marijan Gulič (SD).

Seji je prisostvoval Uroš Slamič, ki je občino kot župan vodil tri mandate od leta 1998. Po ugotovitvi izvolitve Danijela Božiča za župana je nagovoril občinske svetnike in župana ter jim zaželel veliko uspehov pri delu.

Člane občinskega sveta pa je nagovoril tudi novoizvoljeni župan ter jim zaželel konstruktivno delo v občinskem svetu in izrazil željo, da bi tako člani občinskega sveta kot tudi sam in občinska uprava tvorno sodelovali.

Člani občinskega sveta so se na drugi redni seji v mandatu 2010–2014 sestali v sredo, 15. decembra 2011. Občinski svet je najprej opravil potrditev mandata nadomestni članici občinskega sveta. Članu občinskega sveta Danijelu Božiču, ki mu je bil potrjen mandat občinskega sveta, je zaradi zakonsko opredeljene nezdružljivosti funkcije člana občinskega sveta in župana prenehal mandat, zato je bilo potrebno izvesti postopek potrditve mandata novi članici občinskega sveta z liste LDS (Liberalna demokracija Slovenije) Ivanki Grmek.

Na seji so člani sveta opravili vrsto imenovanj, med njimi imenovanje **nadzornega odbora občine** in stalnih delovnih teles občinskega sveta.

Nadzorni odbor občine je najvišji organ nadzora javne porabe v občini, sestavljajo ga trije člani, ki morajo imeti najmanj visoko stopnjo strokovne izobrazbe in izkušnje s finančno- računovodskega ali pravnega področja.

V skladu s Statutom Občine Komen ima občinski svet poleg komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja pet stalnih delovnih teles:
- odbor za negospodarstvo in družbene dejavnosti (pet članov),
- odbor za gospodarstvo, okolje in prostor ter gospodarske javne službe (pet članov),
- odbor za proračun, finance, premoženjske in splošne zadeve (pet članov),
- odbor za kmetijstvo, turizem, medobčinske in mednarodne odnose (pet članov),
- statutarno pravno komisijo (pet članov).

Odbore in komisijo imenuje občinski svet na podlagi predloga komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja izmed svojih članov in največ polovico izmed drugih občanov.
V posamezne odbore in komisijo so bili tako imenovani:

ODBOR ZA KMETIJSTVO, TURIZEM, MEDOBČINSKE IN MEDNARODNE ODNOSE, imenovan s sklepom OS št. 032-20/2010-6, z dne 15. 12. 2010
DAMJAN GRMEK, predsednik
VID SORTA
MARTINA REBULA
MARJAN MRŽEK
TANJA GODNIČ

ODBOR ZA NEGOSPODARSTVO IN DRUŽBENE DEJAVNOSTI, imenovan s sklepom OS št. 032-20/2010-3, z dne 15. 12. 2010
GOJMIR LEŠNJAK, predsednik
IVAN ŽEŽLINA
VOJKO MARKOČIČ
DANE BOŽIČ
LADISLAV MEZINEC

ODBOR ZA GOSPODARSTVO, OKOLJE IN PROSTOR TER GOSPODARSKE JAVNE SLUŽBE, imenovan s sklepom OS št. 032-20/2010-4, z dne 15. 12. 2010
IVO KOBAL, predsednik
MARIJAN GULIČ
IVANKA GRMEK
BORIS BUDAL
JOŽEF STRNAD

ODBOR ZA PRORAČUN, FINANCE, PREMOŽENJSKE IN SPLOŠNE ZADEVE, imenovan s sklepom OS št. 032-20/2010-5, z dne 15. 12. 2010
IGOR ZEGA, predsednik
IVANKA GRMEK
STOJAN KOSMINA
DEAN ZALESJAK
VALTER ŠČUKA

STATUTARNO PRAVNA KOMISIJA, imenovana s sklepom OS št. 032-20/2010-7, z dne 15. 12. 2010
VOJKO MARKOČIČ, predsednik
BORIS BUDAL
DAMJAN GRMEK

NADZORNI ODBOR, imenovan s sklepom OS št. 032-20/2010-8, z dne 15. 12. 2010
KARMEN COTIČ PERAS, predsednica
MARKO ZEGA
BOJANA KERMOLJ

Andreja Štok, občinska uprava

Rezultati ankete

Vprašanje: Kakšno stanovanje bi vas zanimalo v centru Komna?
Čas trajanja ankete: 3. 3. 2011–31. 3. 2011 na spletni strani Občine Komen, www.komen.si

Kakšno stanovanje bi vas zanimalo v centru Komna?

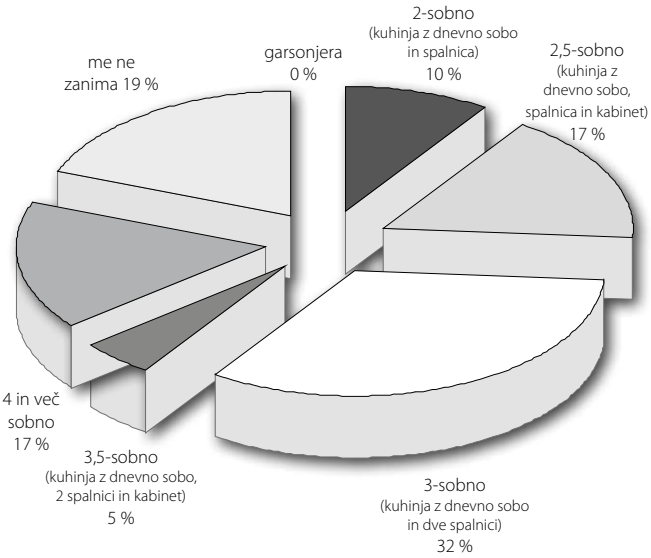

Predlagajte anketno vprašanje na spletni strani Občine Komen www.komen.si.

POGLED NAZAJ IN ŽELJE ZA PRIHODNOST

Turistično informacijski center Štanjel v letu 2010

Turistično informacijski center Štanjel deluje pod okriljem Občine Komen že od leta 2002, tako da se lahko pohvalimo, da smo kot »prvi TIC na Krasu« orali ledino v vlogi »glavnega pospeševalca« turizma. Najpomembnejša naloga TIC-a naj bi bila informiranje obiskovalcev, vendar delo delavcev TIC-a ni zgolj samo to, ampak še veliko več. Obsega dodatne dejavnosti, kot so: promocija celotnega Krasa doma in v tujini, obveščanje medijev o dogodkih in prireditvah, organizacija turističnih vodenj, organizacija prireditev itd.

V letu 2010 je TIC Štanjel kljub recesijskim časom deloval uspešno, saj nam je s pomočjo lokalnih društev in ostalih privatnih ponudnikov uspelo izpeljati skoraj vse zastavljene cilje.

Tako smo v začetku leta 2010 kot vsako leto skupaj s kraškimi občinami ter z Obrtno zbornico Sežana predstavljali naš Kras na največjem sejmu turizma pri nas, tj. na sejmu ***Turizem in prosti čas (TIP).*** Sledila je pomoč pri izvedbi mednarodnega glasbenega tekmovanja »***UPOL-ova SVIREL«*** v Štanjelu med 5. in 7. marcem 2010, sodelovanje in udeležba na prireditvi »***ČAROBNI DAN«*** aprila v Lipici, sodelovanje na mednarodni prireditvi ***»1 KRAS, 1000 OKUSOV«*** (festival vin v Štanjelu) v juniju, pa sodelovanje na sejmu »***SAN ROCCO/SVETI ROK*** »v Nabrežini v avgustu 2010 ter predstavitev na novembrski prireditvi »***LJUBLJANSKA VINSKA POT«*** v Ljubljani itd.

Trudili smo se z organizacijo in izvedbo različnih ***tematskih delavnic*** v starem delu Štanjela – vedno z namenom obuditve starega vaškega jedra ter starih obrti –, zato smo zainteresirane s pomočjo veščih poznavalcev naučili izdelovanja mila, različnih tehnik polstenja (filcanja), barvanja velikonočnih jajčk itd. Vse delavnice pa so bile organizirane v sklopu »***TRŽNICE STARIN TER DOMAČE IN UMETNE OBRTI«,*** ki v Štanjelu poteka že več let od marca do novembra in v sejemskem duhu, saj dajejo vrvež in pisane stojnice sivim ulicam prav poseben čar.

V času prebujanja pomladi smo v soorganizaciji s KUD Medo ni mona in z MDPM Sežana izvedli razstavo velikonočnih jajčk »***PISANICA 2010«*** ter že tradicionalno prireditev za otroke ***»LOV NA ZLATO JAJCE«,*** ki je bila zelo lepo obiskana. Sledil je drugi ***»SPACALOV POHOD«*** iz Štanjela v Škrbino v soorganizaciji z Galerijo Lojzeta Spacala. Le-ta je nastal v spomin na našega velikega slikarja in grafika Lojzeta Spacala.

V času poletnih počitnic, ko se večina ljudi odpravlja na zaslužene dopuste, pa smo bili mi še bolj aktivni, saj smo v Štanjelu poskrbeli za vse tiste obiskovalce in domače goste, ki so si poletje zastavili malce drugače. Prvič smo po dolgem premoru skušali obuditi nekakšno »reprizo grajskih večerov« z izvedbo niza gledališko-glasbenih prireditev pod naslovom ***»GRAJSKO POLETJE V ŠTANJELU«.***

Povedati moramo, da so bile vse štiri julijske prireditve izjemno obiskane, s čimer smo bili kot mladi organizatorji res zadovoljni, zato srčno upamo, da se bo ta prireditev »prijela«.

Kot že rečeno, so bile naloge TIC-a Štanjel v letu 2010 izjemno

pestre; med njimi pa ne smemo pozabiti ene najpomembnejših, in sicer izvajanja vodenih ogledov Štanjela za odrasle ter šolske skupine v več jezikih. Delavci TIC-a Štanjel smo od 1. januarja 2010 do 31. decembra 2010 v okviru vodenih ogledov z lokalnim vodnikom v Štanjelu gostili 1600 odraslih oseb ter 680 šolarjev. Skupno število organiziranih skupin, ki si je ogledalo Štanjel, pa je okrog 5000 oseb. Vsi, ki redno opravljamo turistična vodenja, vemo, da je težko ali skoraj nemogoče opredeliti, kakšno je vodenje skupine, saj je vsak turistični obisk »poglavje zase«. Vedno pa se potrudimo, da turistom kar najbolje predstavimo širše območje in lokalne znamenitosti.

Podobno je tudi s številom individualnih obiskovalcev, kjer beležimo še vedno približno 70 % domačih gostov in 30 % tujih, med katerimi prevladuje največ Avstrijcev, Nemcev, Italijanov ter Francozov. Lahko bi rekli, da je pri nas največja sezona nekje od marca do junija ter od septembra do novembra. V poletnem in zimskem času se čuti vpad gostov, kar beležijo tudi naši sobodajalci.

V Občini Komen je v letu 2010 prenočilo približno 1800 gostov iz Slovenije in tujine, kar pomeni približno 6500 nočitev. Število ležišč v Občini Komen se je v zadnjem letu nekoliko povečalo in znaša približno 210 postelj, kapaciteta ležišč v Štanjelu z okolico pa je 60 postelj.

Večkrat slišimo pripombe, da se vse preveč poudarja zgolj pomen Štanjela in da so ostale vasi komenskega Krasa in njihove znamenitosti premalo turistično ovrednotene. Štanjel je v resnici bolj turistično promoviran, zavedati pa se moramo, da ena sama vas ne more biti magnet, ki bi privabil turista na večdnevni obisk Krasa. Ravno tako pa tudi Štanjel zadošča le za kratek izlet. Ker pa si gotovo najbolj želimo gostov, ki bi se tukaj zadržali več dni, je Štanjel lahko »vaba« oziroma nekakšen turistični simbol, ki sam kot tak ne zadošča, ampak nujno potrebuje dopolnitev s turistično ponudbo okolice. Vsi ponudniki prenočišč vedo, da gost, ki pri njih ostane več dni, večinoma obišče vse znamenitosti v obsegu 50 km ali več, promocija katere koli znamenitosti v naši bližini torej gotovo pomeni posredno več gostov tudi za nas. Le dvig in razvoj turistične ponudbe na celotnem območju lahko pomeni boljšo prihodnost za turizem na Krasu in v Štanjelu, ki je kljub svoji izredno pomembni vlogi lahko le člen v verigi, poimenovali kar »doživetje Krasa«.

Turizem predstavlja eno izmed razvojnih prioritet, ki območju prinaša razvoj in zagotavlja nova delovna mesta v domačem okolju. Razvoj turizma temelji predvsem na naravnih vrednotah, kulturni dediščini in bogati ponudbi domačih izdelkov, zato vabljeni k sodelovanju z nami VSI, ki imate kakršnokoli idejo, željo in voljo po oživitvi Krasa ter njegovih lepot.

Besedilo: Tina Furlan
TIC Štanjel

RAZPOLAGANJE S STAVBO BIVŠE CARINARNICE NA MEJNEM PREHODU GORJANSKO

Občina Komen namerava območje mejnega prehoda Gorjansko s sprejemom novega občinskega prostorskega načrta nameniti za poslovne oziroma turistične namene. Na tem območju ima občina v lasti 25.005 m2 površin.

Na občinski parceli št. 460/52, k. o. Brje, je zgrajena stavba (carinarnica), ki je služila za delo kontrolnih organov, in je v lasti RS.

Na podlagi Uredbe o dodeljevanju regionalnih spodbud (Ur. l. RS 113/2009) lahko država izvrši brezplačen prenos premoženja v last občine, v kolikor bi ta vlagala v razvojne programe. Za utemeljitev razvojnega programa mora obstajati javni interes in pozitivni učinek prenosa v obliki dodane vrednosti. Prav tako mora biti razvojni program utemeljen s številom novo ustvarjenih delovnih mest oziroma z obstojem drugega pozitivno merljivega učinka na izboljšanje stanja okolja, oskrbe prebivalstva ali gospodarstva občine.

V kolikor bi vam prostori bivše carinarnice pomagali pri uresničitvi vaših poslovnih idej in načrtov za poslovne oziroma turistične namene, prosimo, da nas s tem seznanite na tel. št. 05 7310 470 (Katja Mulič) oziroma na e-pošto katja.mulic@komen.si.

Katja Mulič, občinska uprava

NOVOSTI SOCIALNIH POMOČI IN DRŽAVNIH POKOJNIN

V senci razprav o reformi slovenskega pokojninskega sistema je vlada pripravila spremembo še enega zakona s področja socialne varnosti. Gre za novelo Zakona o socialnovarstvenih prejemkih (ZSVarPre-A), ki bo v veljavo stopila s 1. januarjem 2012. Prav je, da se občani z novostmi čim prej seznanimo.

Noveliran ZSVarPre bo nadomestil Zakon o socialnem varstvu, ki trenutno ureja področje socialnih pomoči, spremenil pa bo tudi določene določbe Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju glede državne pokojnine in varstvenega dodatka.

Spremembe pravice do denarne socialne pomoči

Socialna pomoč predstavlja temeljni sistem pomoči posameznikom za premagovanje osebnih stisk oziroma ekonomskih težav in se financira iz proračuna. Izračuna se kot razlika med dohodkom posameznika in zagotovljenim minimalnim dohodkom v Sloveniji, ki naj bi predstavljal prag revščine (trenutno znaša 229,52 EUR). Če je vsota mesečnih dohodkov posameznika npr. 100 EUR, je upravičen do socialne pomoči v višini 129,53 EUR.

Nova ureditev dviga osnovni znesek pomoči s trenutnih 229,52 EUR na 288,81 EUR, hkrati pa v določeni meri spreminja pogoje za njeno pridobivanje in sam obseg pravice.

Bistvena sprememba je odločitev zakonodajalca, da se bo v dohodek posameznika vštevel tudi otroški dodatek, ki je bil po starem zakonu iz izračuna izvzet. ***Prav zato povečan znesek minimalnega dohodka ne bo vedno pomenil tudi večje socialne pomoči. Za primerjavo: družina z brezposelnima staršema in dvema mladoletnima otrokoma bo med svoje prihodke morala šteti celoten otroški dodatek in posledično mogoče prejemala nižjo pomoč, kot bi jo po stari ureditvi.***

Druga novost se navezuje na osebe, ki živijo v zunajzakonski skupnosti. Po stari ureditvi se je pri računanju vsote dohodkov enega partnerja zaslužek drugega partnerja upošteval šele po enem letu skupnega življenja. Z novim zakonom se bo ta dohodek za partnerja, ki se jima je v skupni zvezi rodil otrok ali sta ga posvojila, upošteval takoj.

Namen zakonodajalca je z novo ureditvijo prispevati k večji motivaciji za delo in premagovanju ujetosti v revščino. S tem namenom se spreminja način določanja minimalnega dohodka družine – če bo prva odrasla oseba v družini delovno aktivna, se bo le-ta povečal.

Spremembe državnih pokojnin

ZSVarPre-A dosedanje državne pokojnine ukinja in predvideva njihovo preoblikovanje v socialne pomoči, za kar bodo v treh mesecih po začetku uporabe zakona poskrbeli centri za socialno delo. V odločbah bo center nekdanjim prejemnikom državne pokojnine priznal pravico do nove socialne pomoči ali pa ugotovil, da pogojev zanjo ne izpolnjujejo. Z novo ureditvijo želi zakonodajalec razbremeniti državno blagajno, zato bodo pogoji novih socialnih pomoči za nekdanje upravičence državne pokojnine strožji. ***Kot primer naj navedem gospodinjo, prejemnico državne pokojnine, ki živi z možem, prejemnikom starostne pokojnine ter lastnikom večje kmetije. Prehod iz sistema državne pokojnine v sistem socialnih pomoči pri njej najverjetneje ne bo mogoč, saj se bo po novem pri izračunu v večji meri upoštevalo tudi finančno stanje družinskih članov.***

Besedilo: Helena Uršič

Priznanja Občine Komen

PRIZNANJA OBČINE KOMEN ZA LETO 2011

Planinska sekcija Kluba Kraški gadje Gorjansko

Predlagatelji: Katja Ščuka, David Zega, Martina Abram, Klub Kraški gadje, Pekarna Kras Gorjansko

Klub Kraški gadje združuje ljubitelje železnih konjičkov iz družine alfa romeo in je poskrbel, da je Gorjansko prepoznaven kraj širom naše domovine. Člani Kluba Kraški gadje pa se zavedajo, da je mogoče lepote narave pristneje doživeti, če se vanje podaš peš in tako poskrbiš tudi za svoje zdravje. Od tod planinska sekcija znotraj Kluba Kraški gadje, ki zasluži našo posebno pozornost. Člani te sekcije so leta 2009 vzeli pot pod noge in iz Gorjanskega, korak za korakom, ponesli ime naše občine skozi vse kraje vse do vrh Triglava. Osvojili so simbol slovenstva, razobesili zastavo naše občine in se že naslednje leto odpravili na pot iz Sesljana spet na Triglav. Simbolično so začetek poti prestavili v sosednjo Italijo in potrdili spoznanje, da meje ni in je v naših srcih nikoli ni bilo. Pravimo, da v tretje gre rado. Planinska sekcija Kluba Kraški gadje Gorjansko se tudi letos odpravlja na Triglav.

Boris Budal

Predlagatelj: PGD Komen

Boris Budal se je v domačem kraju kmalu začel zanimati za gasilce. Postal je, kot pravimo, gasilec z dušo in s srcem. Kmalu je opravil izpit za izprašanega gasilca in s predanostjo deloval v gasilskem društvu. Z leti je napredoval ter v Ljubljani opravil šolo za poklicnega gasilca.

Nove ideje in spoznanja, ki mu jih je prinesla dodatna izobrazba, so botrovali, da so ga leta 1989 izvolili za poveljnika že takrat najbolj uspešnega gasilskega društva v takratni Občinski gasilski zvezi Sežana (OGZ), s čimer je prevzel zelo težko in odgovorno nalogo. Delo je opravljal vestno in strokovno. S svojim znanjem se je izkazal na intervencijah in drugih akcijah. Ni mu bilo žal neštetih prostovoljnih ur, ko je pomagal ljudem v nesrečah. Vedno je spodbujal k napredku društva. S svojimi somišljeniki je žarel od ponosa vsakokrat, ko je društvo pridobilo pomembne prostore in opremo, ki smo jih na Krasu še kako krvavo potrebovali.

Boris je z leti napredoval. Je poveljnik Kraške gasilske zveze, vodja preventive in namestnik poveljnika v Zavodu za gasilno in reševalno službo v Sežani, je član komisije za požare v naravnem okolju pri Gasilski zvezi Slovenije ter namestnik poveljnika južno primorske regije.

»Gasilerija«, kot sam pravi, mu je prirasla k srcu.

Priznanja Občine Komen je podelil župan Danijel Božič na slavnostni seji občinskega sveta, ki je bila v soboto, 18. 6. 2011, v Kulturnem domu v Komnu.

Foto: Polona Makovec

Ocenjevanje vin Štanjel, 20.5.2011

OCENJEVANJE VIN

Vinogradništvo je v Občini Komen pomembna gospodarska panoga, s katero se ukvarja veliko ljudi – celoten Vinorodni okoliš Kras obsega 635 hektarjev –, ki ga obdeluje 898 vinogradnikov. Od tega je kar 74 % vinogradov zasajenih s sorto refošk, sledi malvazija in ostale rdeče in bele sorte. Občina Komen pa sega tudi čez levi breg reke Branice, kjer je že Vinorodni okoliš Vipavska dolina.

Veliko vinogradnikov je vključenih v Kraško vinsko cesto, kjer se predstavljajo številnim obiskovalcem in ljubiteljem Krasa.

K dvigovanju kakovosti vin pripomorejo tudi ocenjevanja vin. Le-ta organiziramo že vrsto let s pomočjo Občine Komen, Društva vinogradnikov in vinarjev Krasa ter Kmetijsko svetovalne službe Sežana.

Vemo, da je bil lanski letnik eden izmed izredno težavnih prav zaradi prekomernih padavin, a kljub temu so vinogradniki dali na ocenjevanje 52 vzorcev vin.

Ocenjevanje je potekalo 20. maja 2011 na Gradu Štanjel pod predsedovanjem Mirjane Košuta, ki je predsednica strokovne vinarske komisije na Kmetijsko gozdarskem zavodu Nova Gorica.

Celotna komisija je izrekla pohvale tako 15 belim vzorcem vin kot tudi 4 rdečim vinom ter 33 teranom. Kar 88 % vseh vzorcev je bilo ocenjenih kot razred kakovostnih vin (kar pomeni ocena 16.1 točke in več po 20-točkovnem sistemu). Napak in bolezni je bilo zelo malo, kljub vsem težavam letnika 2010, kar se kaže v velikem znanju in skrbi kmetovalcev v vinogradu in kleti.

Najvišje ocene so dobili naslednji vinogradniki – vinarji:

Bela vina :

1. mesto:	Bojan UHELJ, Štanjel	zelen	18,22
2. mesto:	Ivo KOBAL, Štanjel	chardonnay	18,07
3. mesto:	Marjan MRŽEK, Hruševica	bela zvrst	18,02

Rdeča vina :

1. mesto:	Bojan UHELJ, Štanjel	refošk	18,12

Teran PTP:

1. mesto:	Vinarstvo REBULA, Brestovica pri Komnu	18,10
2. mesto:	Matej COLJA, Coljava	18,00
3. mesto:	Bogdan COTIČ, Škrbina	17,92

Pohvala vsem, ki so dali vzorce na ocenjevanje in tako prispevali k promociji te kmetijske panoge.

Besedilo: Majda Brdnik

Ocenjevalna ekipa , Foto: Majda Brdnik

OBČINA KOMEN

DRUŠTVO VINOGRADNIKOV IN VINARJEV KRASA
KSS SEŽANA

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD NOVA GORICA

SKUPINA LOKALNI RAZVOJ STRATEŠKEGA PROJEKTA KRAS-CARSO ZA CELOVITO PROSTORSKO ZASNOVO MATIČNEGA KRASA

Potem ko za seboj pušča prvi rezultat investicijske narave (Informacijski center Krasa v stari stavbi Občine Sežana), se je v letošnjem letu čezmejni strateški projekt KRAS-CARSO[1], katerega partner je tudi Občina Komen, začel sočasno z ostalimi aktivnostmi soočati z iskanjem rešitev za celovito prostorsko zasnovo matičnega Krasa. V okviru projekta temu namenjen delovni sklop se namreč pojavlja kot odgovor na čedalje večjo potrebo po pridobitvi skupnih načinov in instrumentov za čezmejno homogeno prostorsko načrtovanje.

Upravna razdelitev med Slovenijo in Italijo je namreč pomenila pripravo dokumentov prostorskega načrtovanja, ki se razlikuje v načelih in načinih izvajanja, zaradi česar je prostorsko urejanje čezmejnega Krasa neenotno.

Obenem se vedno znova ugotavlja, da se neenotnost kljub sprejetim strateškim usmeritvam prostorskega načrtovanja v RS v prvi vrsti pojavlja že na nacionalni ravni, saj v tem primeru primanjkuje ustrezen instrument kot osnova regionalno usklajeni prostorski politiki, ki bi vzdrževala pregled nad celotnim prostorom in na dogovorni ravni usmerjala družbenoekonomski razvoj z vidika dolgoročnega trajnostnega prostorskega razvoja. Zaradi kompleksnosti in edinstvenosti Krasa potrebuje to območje smotrno upravljanje s prostorom, ki bo zagotavljalo celovit razvoj območja. Vzpostavitev trajnostnega načrtovanja rabe prostora pa je možno le s skladno prepletenostjo varstvenih, razvojnih in drugih ukrepov, tako da iz njih izhajajoče zahteve ne povzročajo posledic na socialne, gospodarske in okoljevarstvene razmere, temveč nudijo usklajene rešitve. Razvojna strategija območja Krasa je bila sicer zastavljena že v predhodnih projektih, vendar zaradi različnih vzrokov kasneje žal neuveljavljena tako, kot bi sicer lahko bila.

Strateški projekt KRAS-CARSO zato predstavlja vnovično možnost interesnega povezovanja oziroma soočanja z različnimi pogledi in mnenji ter iskanje alternativnih rešitev. V ta namen, torej s ciljem usklajenega prostorskega načrtovanja in celovite prostorske zasnove matičnega Krasa, je Vlada Republike Slovenije oktobra 2010 izdala Sklep o ustanovitvi medresorske koordinacijske skupine[2] in strokovne projektne skupine[3]. Skupini, katerih naloga je poskrbeti za zagotovitev vseh sektorskih vsebin za realizacijo zadanega cilja, temeljita na načelu partnerstva, saj vizija njunega delovanja teži k sodelovanju, izmenjavi informacij, znanj in izkušenj med subjekti, ki delujejo na lokalni, regionalni in nacionalni ravni. Z namenom pognati kolesje v želeno smer se je konec letošnjega aprila na pobudo Občine Sežana, vodilnega partnerja projekta, ob podpori predstavnice Ministrstva RS za okolje in prostor ter predstavnice SVLR[4] prvič sestala slovenska Skupina lokalni razvoj projekta KRAS-CARSO. K srečanju so bile povabljene tudi ključne strokovne in druge institucije[5], katerih področja bistveno vplivajo na urejanje prostora na operativni ravni.

V okviru srečanja je Katja Fedrigo, vodja projekta KRAS-CARSO, predstavila vsebino in akcijski plan projekta s poudarkom na »skupnem prostorskem načrtovanju«. Sledila je razprava, v kateri je bil vnovič poudarjen pomen vključevanja različnih lokalnih akterjev, katerih sodelovanje bo našlo svoj prostor v okviru srečanj in javnih predstavitev.

Od tu lahko mirno povzamemo, da so zbrani v okviru prvega srečanja Skupine lokalni razvoj projekta KRAS-CARSO s predlogi in sugestijami vstopili na »kraško« pot, ki jo označuje enoten cilj – simbioza med ohranjanjem naravnih danosti, zaščito kulturne dediščine ter omogočanjem kakovostnega bivanja in življenja na Krasu.

Besedilo: Marjetka Kljun
strokovna sodelavka pri projektu
KRAS-CARSO

[1] Projekt KRAS-CARSO je sofinanciran iz Programa čezmejnega sodelovanja Slovenija - Italija 2007–2013. Vodilni partner: Občina Sežana. Partnerji projekta: Občina Divača, Občina Komen, Občina Hrpelje - Kozina, Občina Miren - Kostanjevica, Občina Trst, Občina Milje, Občina Repentabor, Občina Zgonik, Občina Dolina, Občina Devin Nabrežina, Pokrajini Trst in Gorica, Zavod za gozdove Slovenije, Avtonomna Dežela FJK – Glavna Direkcija za kmetijske, naravne in gozdne vire – Oddelčno nadzorništvo za gozdove v Trstu in Gorici, LAS KRAS S.C.A.R.L., ORA.

[2] Generalni direktorji oz. njihovi pooblaščeni predstavniki direktorata za prostor, direktorata za okolje in direktorata za javne službe in investicije ministrstva za okolje in prostor, direktorata za energijo in direktorata za turizem ministrstva za gospodarstvo, direktorata za ceste, direktorata za železnice in žičnice ter direktorata za civilno letalstvo ministrstva za promet, direktorata za kulturno dediščino ministrstva za kulturo, direktorata za kmetijstvo in direktorata za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko.

[3] Člani medresorske koordinacijske skupine, člani Skupine lokalni razvoj projekta Kras-Carso (predstavniki partnerjev projekta) ter predstavniki drugih občin in ustanov, ki delujejo na širšem območju matičnega Krasa.

[4] Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko.

[5] Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica (KSS Sežana), Javni zavod Park Škocjanske jame, Kobilarna Lipica, ZRC SAZU (Inštitut za raziskovanje Krasa), ZRC SAZU (Razvojni forum Kras), Zavod za varstvo kulturne dediščine (OE Nova Gorica), Civilna iniciativa Kras, Inkubator d. o. o. ter Območna obrtno-podjetniška zbornica Sežana.

ČISTILNA AKCIJA V LISJAKIH IN ČIPNJAH

V soboto, 9. aprila 2011, se je zbralo enajst prostovoljcev in čistilo vodotok Branice (skupaj z vzporedno cesto), in sicer od mostu pod vasjo Lisjaki, mimo vasi Čipnje do Zavivalce.
Največ odpadkov so predstavljali plastični omoti senenih bal. Poleg teh pa je bilo še veliko kovinskih predmetov, različne embalaže in gradbenega materiala. Kljub napornemu čiščenju je bilo druženje prijetno, saj je po čistilni akciji sledilo skupno kosilo, ki ga je pripravila ena od prostovoljk. Ob tej priložnosti se zahvaljujemo Komunalnemu podjetju Sežana za prijazno sodelovanje. Z uspehom čistilne akcije smo zadovoljni. Naše želje pa so, da bi organizirali čistilno akcijo v sodelovanju s prostovoljci iz Spodnje Branice in iz zaselkov Zgornje Branice. Tako bi lahko s skupnimi močmi očistili skoraj celotni del vodotoka Branica.

Prostovoljci iz Lisjakov in Čipenj

ČISTILNA AKCIJA V VAŠKI SKUPNOSTI GORNJA BRANICA

12. marca 2011 smo vaščani Gornje Branice organizirali čistilno akcijo na vseh javnih površinah po dolini. V dopoldanskem času smo se zbrali pred še nedokončanim vaškim domom v zaselku Kodreti, kjer smo si razdelili naloge in vreče za ločeno nabiranje odpadkov. Počistili smo okolico regionalnih cest v smeri proti Štanjelu, Vipavi in Braniku ter strugi potoka Raša in Branica ter njune manjše hudourniške pritoke. V popoldanskem času smo se ponovno zbrali v vaškem domu, kjer smo se po nekajurni uspešno zaključeni akciji okrepčali in v dobrem duhu izmenjali mnenja letošnje čistilne akcije. Nabrali smo približno 8 kubikov neodgovorno odvrženih smeti (pločevink, železja, plastike, PVC folij, avtomobilskih gum). Po dolini smo opazili kar nekaj divjih odlagališč raznoraznega neuporabnega materiala, ki ga bomo sčasoma s pomočjo ustreznih inšpekcij in inštitucij sanirali. Vendar upamo, da bodo proti kršiteljem v prihodnosti samodejno ukrepale ustrezne inšpekcije. Po naših opažanjih poleg malomarnih mimoidočih posameznikov, ki neodgovorno onesnažujejo okolje, med večje onesnaževalce uvrščamo tudi nekatere obdelovalce kmetijskih površin. Le-ti nepravočasno poskrbijo za odvoz silažnih bal ter plastičnih folij in orodja, zato voda in burja naredita svoje. Zato obdelovalce kmetijskih zemljišč pozivamo k skrbnemu ravnanju s kmetijskimi odpadki. Prav iz tega razloga bi bilo nujno potrebno očistiti tudi ceste in strugo potoka Branica še naprej proti Braniku, saj je lanski večji vodostaj potokov nanesel na obrežja smeti tudi iz drugih krajev. Vaščani Gornje Branice naprošamo vse prebivalce in mimoidoče ter lastnike in najemnike parcel po dolini Raše in Branice za odgovorno ravnanje z odpadki, saj so takšne čistilne akcije le kapljica v morje, če prebivalci sami pri sebi ne ozavestimo skrbnega ravnanja z odpadki in življenjsko pomembnega sožitja z naravo.
Čistilne akcije se je udeležilo več kot 30 vaščanov Gornje Branice vseh generacij, ki se jim najlepše zahvaljujemo za sodelovanje in nesebično podarjen osebni čas za čistejše bivalno okolje. Zahvaljujemo se tudi SKP Sežana in Občini Komen za pomoč pri izvedbi čistilne akcije.

Besedilo in foto: Anamarija Samec

BALETNA PRAVLJICA V KOMNU

V kulturnem domu v Komnu so v nedeljo, 8. maja 2011, zaplesale baletke športnega in kulturno-umetniškega društva »15. februar« iz Komna. 29 plesalk iz štirih starostnih skupin (5–15 let) je na odru pokazalo svoje znanje modernega jazz baleta in s koraki klasičnega baleta obudilo pravljico o veselem murenčku, ki na zimo ostane brez bivališča, ker je vse poletje igral na svojo violino. Koreografinja in mentorica plesalk Marjetka Kosovac je pravljici dodelila srečen konec, saj so otrplemu murenčku prav vse gozdne živalice pomagale, da se je ogrel in dobil svoje zavetišče. Gostji nastopa sta bili Agata Ažur, ki je zaplesala Marjetkino koreografijo, s katero je bila letos sprejeta na Plesno gimnazijo v Ljubljani, in Katarina Kosovac, danes že srednješolka, sicer pa baletka društva »15. februar« že od svojega vstopa v osnovno šolo. Po končani predstavi je ob polni mizi dobrot iz domačih kuhinj sledilo veselo druženje baletk, staršev, prijateljev, nonotov in nonic.

Besedilo: Katarina Pleško
Foto: Sergej Colja

BR'STOVSKA ŠPARGLIJADA IN KOLOOSMICA 2011

Skrb vzbujajoča vremenska napoved za nedeljo, 27. marca 2011, nam je organizatorjem 5. brestovske šparglijade in brestovske koloosmice naredila marsikatero sivo. A trditev, da je Brestovica eden izmed krajev v Sloveniji z največjim številom sončnih dni, se je izkazala za resnično. Vreme nam je bilo naklonjeno in je tako ovrglo vremensko napoved.

Ob 9. uri, ko je bilo že vse pripravljeno, so prišli prvi kolesarji in do štarta ob 10. uri se jih je zbralo enainpetdeset. Na pot v zamejstvo smo jih pospremili s podatki o progi in z dobrimi željami. Na čelu kolone sta bila kolesarja Janez in Matej iz TD Brest.

Slednja sta že v soboto označila progo koloosmice, ki je tako kot lani potekla od Brestovice do Mavhinj, v Cerovlje in pod južnim pobočjem Grmade v Medjo vas. Tu kolesarji obrnejo in se pod severnim pobočjem Grmade vračajo nazaj v Cerovlje in spustijo na cilj v Brestovico. Da bi bila koloosmica zares osmica, smo se v Mavhinjah dogovorili z osmičarjem Vasilijem Pipanom, da okrepča in napoji utrujene kolesarje. Zahvala gre tudi zamejskim društvom Cerovlje - Mavhinje, Timava iz Medje vasi in Kremenjak iz Jamelj, s katerimi lepo sodelujemo.

Kolesarji so se po štirih urah vožnje prijetno utrujeni in nekoliko lačni vrnili na prizorišče šparglijade. Tukaj sta jih že čakala frtalja s šparglji in panceto ter kozarec terana. Nekateri kolesarji so bili v naših krajih prvič, zato se niso mogli načuditi lepotam pokrajine ter ljubeznivosti Slovencev tudi z druge strani meje.

Uradni začetek šparglijade je bil sicer ob 11. uri, vendar so se prvi obiskovalci začeli zbirati že takoj po štartu kolesarjev. Še dobro, da smo v scenariju predvideli tudi to.

A priprave na praznik špargljev v Brestovici stečejo že veliko prej. Začne se z izbiro datuma, ki je vsako leto težka, kajti tveganje, da še ne bi zrasli, je precej veliko. Nadaljuje se s pridobitvijo vseh upravnih soglasij in dovoljenj ter s pripravo oglaševanja.

Šparglje, ki jih ponudimo na prireditvi, Brestovci, zbrani pod okriljem Turističnega društva Brest, nabiramo v zadnjih dneh pred prireditvijo. Do same prireditve smo jih nabrali dobrih sto kilogramov. Brestovske gospodinje, ki so si medtem že omislile najnovejše kulinarične recepture, so jih na večer pred in v jutru na dan velikega praznika skrbno pripravile.

Brestovke so tako pripravile nekaj čez petdeset jedi in jih dale na razstavo, ki je bila ob vhodu v vaško šolo. Obiskovalci so jedi preizkušali v notranjosti šole pri mizah, ki so jih domačinke okrasile s cvetjem in označile z domačimi hišnimi imeni. Vsa hišna imena vasi Brestovica so namreč zbrana v pred kratkim izdani monografiji z naslovom ***Brestovica pri Komnu, nje hiše in njih prebivalci***.

Moški del ekipe pa se je ukvarjal s pripravo prireditvenega prostora. Tudi letos nam je na pomoč priskočila Občina Komen in nam posodila svoje stojnice. Ob tem seveda ne gre spregledati velike pomoči ekipe komenskih gasilcev, ki so skrbeli za parkirišče in nam postavili platneno streho kot obrambo proti nepredvidljivemu vremenu. Hvala obema!

Pa še to. Letošnja naj nabiralca špargljev oziroma kraljica in kralj sta postala Martina Rebula in Vido Antonič, ki bosta laskavi naslov nosila do prihodnje šparglijade.

Obiskovalci so lahko ugotavljali težo obešenega pršuta, ki so ga lahko tehtali le z očmi. Pravilno težo je povedal obiskovalec s Štajerske, ki je skupaj s svojimi prijatelji tretjino nagrade pospravil in porazdelil že na sami prireditvi. Pršut je na kavaletu, kot se seveda spodobi, na zares tanke in dolge rezine rezal nihče drug kot kralj špargljev.

Besedilo: Stane Švigelj
TD Brest

DOBRODELNI KONCERT MEPZ COMINUM

Na pobudo MePZ Cominum je bil v petek, 20. maja 2011, zvečer v naši župnijski cerkvi sv. Antona Puščavnika v Škrbini dobrodelni koncert. Organizator koncerta MePZ Cominum si je zadal nalogo, da bo zbrana sredstva namenil za obnovo cerkvene

strehe v Škrbini, ki je predvidena za letošnje leto. Župnik Peter je v pozdravnem nagovoru najprej pozdravil vse nastopajoče, pobudo za koncert pa označil kot izziv vsem, ki smo si ta večer vzeli čas in res v velikem številu napolnili cerkev. Povezovalka programa Marija Umek nas je popeljala skozi zgodovino cerkve in tudi vasi z vsemi običaji takratnega časa. Da je bil petkov večer res nekaj toplega, nežnega in čustvenega, pa so poskrbeli zvoki flavt in harfe, ki so jih iz inštrumentov zvabile flavtistke iz Glasbene šole Sežana in njene komenske podružnice ter harfistka, ki obiskuje Glasbeno matico v Trstu. Višek koncerta pa je bil, ko je zapel MePZ Cominum pod vodstvom profesorice Ingrid Tavčar. Ubrano petje in čudoviti glasovi, ki so se prelivali skozi njihove pesmi, niso pustili nikogar ravnodušnega. Ponovno so dokazali, da sodijo med vrhunske zbore. Ob koncu smo vse nastopajoče nagradili z bučnim aplavzom in zahvalo. Ta večer smo zbrali 659,32 evrov, ki so bili predani ŽPS Škrbina. Hvala vsem, ki ste kaj darovali ter tako s svojo prisotnostjo polepšali ta dobrodelni večer.

Besedilo: Marica Bunc Foto: Ivana Žigon

OBČNI ZBOR KULTURNEGA DRUŠTVA COMINUM

Cominumovci smo se tudi letos, kot že mnoga leta doslej, zbrali na rednem občnem zboru našega društva. Potekal je v soboto, 12. februarja 2011, v prostorih vaške dvorane na Ivanjem Gradu. Zbralo se nas je zadovoljivo število članov, torej bili smo sklepčni in nekaj minut po 19. uri smo lahko pričeli z uradnim delom. Otvoril ga je predsednik društva Uroš Simčič s pozdravom in dnevnim redom. Nato je predsedujoča komisija pričela s točkami dnevnega reda.

Razprava je potekala o dosedanjem delu in dosežkih, s čim smo zadovoljni in kaj nas moti. Dotaknili smo se tudi finančnega področja in se ozrli v prihodnost z idejami in s predlogi, ki so nam prišli na misel. Po uradnem delu je napočil čas za bolj sproščujoč, neuradni del našega srečanja. Nasitili smo se ob domačih prigrizkih in vrhunski specialiteti našega kuharskega mojstra Matije. Primanjkovalo nam ni niti pijače, ki se ve, da ogreje dušo in srce. Slike iz preteklega leta so nam zvabile nasmeh na usta in prebudile lepe spomine. Večer je tako minil kot bi mignil in odpravili smo se naprej, na pot novih ciljev in želja, ki smo si jih zadali ob našem druženju.

Besedilo: Adrijana Pipan

DEJAVNI COMINUMOVCI

Poletni čas že pošteno trka na vrata Kulturnega društva Cominum, pod okriljem katerega deluje MePZ Cominum. Ponavadi je to čas, ko naš zbor malce lažje zadiha, a letos temu ni in ne bo tako. Čaka nas še nekaj obveznosti, a ozrimo se najprej v prvo polovico letošnjega leta.

Naše vaje še vedno potekajo redno vsak konec tedna v kulturnem domu v Komnu v t. i. kotičku. Na vajah poleg že poznanih pesmi pospešeno vadimo tudi nov repertoar. Del le-tega smo letos prvič predstavili na reviji ***Primorska poje***, ki se je MePZ Cominum redno udeležuje že vrsto let. Tokrat nas je pot vodila na Obalo, v izolski kulturni dom, kjer smo 11. marca 2011 zapeli skupaj z MoPZ Tabor Opčine, MoPZ Slavnik Hrpelje, MoPZ Vesna Križ pri Trstu, MePZ Planinska roža Kobarid in MoPZ Šempeter.

Revija ***Primorska poje*** pa je letos obiskala tudi Komen. V soorganizaciji z JSKD, Enota Sežana je naše društvo 10. aprila 2011 organiziralo koncert zborov v telovadnici osnovne šole. Obisk prireditve je presegel vsa naša pričakovanja, polna telovadnica pa je imela priložnost slišati sedem pevskih zborov oziroma vokalnih skupin. Nastopili so: MePZ Jazbine Plešivo, MoPZ Pergula Piran, MePZ Duri Col, ŽePZ Pristan Koper, MPZ Tončka Čok Trst, VS Sraka Štandrež in MePZ Divača. Velik obisk revije ***Primorska poje*** v Komnu je le še potrdil to, da je zborovsko petje med ljudmi v Komnu in okolici izjemno priljubljeno.

V mesecu maju, natančneje v petek, 20. maja 2011, pa je MePZ Cominum svojim poslušalcem pripravil vsakoletni pomladanski tradicionalni koncert. Poleg našega zbora smo v goste povabili še dva tria flavt, ki ga sestavljajo Anja Kravanja, Nika Svetina, Nina Strnad ter Irena Birsa, Ana Rojc, Urša Vodopivec. Njihova mentorica je Tamara Tretjak. Poseben čar je koncertu dodala harfistka Eva Škabar. Koncert smo izvedli v cerkvi sv. Antona Puščavnika – opata v Škrbini, potekal pa je v dobrodelnem duhu. Zbirali smo namreč prostovoljne prispevke za obnovo cerkvene strehe

v Škrbini. Kljub nekoliko zgodnji uri se je koncerta udeležilo veliko število ljudi, ki so s svojo prisotnostjo in z darovi pomagali na poti k uresničitvi cilja. Ob tej priložnosti bi se še enkrat rad zahvalil župniku Petru Černigoju, ŽPS Škrbina, Vaški skupnosti Škrbina ter Mariji Umek za vso nudeno pomoč pri organizaciji in izpeljavi tega enkratnega dogodka. Največja zahvala pa gre seveda vam, spoštovani poslušalci, da ste s svojo prisotnostjo počastili tako nas pevce in glasbenike kot tudi cerkev sv. Antona Puščavnika v Škrbini.

Še preden pevke in pevci MePZ Cominum odidemo na zaslužen poletni počitek, nas v mesecu juliju čaka še ena prijetna obveznost. Odpravljamo se na gostovanje. Tokrat gremo v Nemčijo, natančneje v bavarski kraj Bad Füsing. Tam bomo na povabilo organizatorja (Bayerischer Musikrat) nastopili na festivalu ***»Evropski dnevi glasbe«.*** To je festival s 25-letno tradicijo, ki želi združiti raznolikost evropskih narodov skozi glasbo, ples in petje. Festival »***Evropski dnevi glasbe 2011«*** bo trajal tri tedne, tj. od 18. junija do 10. julija po različnih krajih Bavarske. Glavni organizator (Bayerischer Musikrat) nas je povabil, da se udeležimo zaključne prireditve, ki bo med 8. in 10. julijem v Bad Füssingu, kraju, znanem po termah (zdraviliščih). Našo kulturno dediščino bomo predstavili na samostojnem koncertu in sodelovali na slavnostni prireditvi pod pokroviteljstvom bavarskega radia in televizije, ki bosta dogodek posnela in tudi širše predstavila. Poleg tega pa imamo v načrtu še nekaj nastopov v bližnji okolici.

Pestra prva polovica leta je za nami, obeta pa se nam še bolj pestra druga polovica leta. Mnogo načrtov in ciljev je še v naših glavah tudi za prihodnost, kaj več o tem pa prihodnjič. Do takrat en lep pevski pozdrav od vseh članov našega društva!

Več o našem društvu tudi na www.cominum.com.

Besedilo: Uroš Simčič
Foto: Klemen Žigon

»RAKETKE« IZ GORJANSKEGA NAPREDUJEJO

Koliko se da z voljo in vztrajnostjo doseči, vedno znova dokazujejo nogometašice iz Gorjanskega – »Raketke«. Skupaj so dobro leto, na poletnih turnirjih pa so zaorale ledino ženskega nogometa na Krasu. In to zelo uspešno. Uspehe so nizale na dveh zimskih turnirjih. Najprej so se udeležile tradicionalnega ***»Smaragdnega turnirja«*** 19. 12. 2010 v Tolminu, kamor so se odpravile s kombijem skupaj z navijači. To je bil krstni nastop v dvorani. Med 6 ekipami sta bili 2 takšni, ki igrata v 1. slovenski ligi, preostale 3 pa imajo že večletne izkušnje s podobnih tekmovanj.

»Pred krstno tekmo v Tolminu«

S kančkom strahu so se zoperstavile na papirju močnejšim nasprotnicam in po uvodnem porazu s 3 : 0 so drugo tekmo odigrale s pravo kraško trmo in klonile v zaključku z 2 : 1. Kljub dvema porazoma je bil led prebit, morala na višku in vsem je postalo jasno, da bodo zmage prej ali slej prišle.
Nekaj dni pozneje, 26. 12. 2010, so se »Raketke« udeležile turnirja na Obali, in sicer na Škofijah, ki je bolj poznan kot nekdanji turnir Primorskih novic. Da so se enakovredno kosale s tekmicami, pove dejstvo, da so s Škofij odšle neporažene. V skupinskem delu so dvakrat igrale neodločeno, vendar po streljanju sedemmetrovk enkrat zmagale, enkrat pa izgubile. Po pravilih organizatorja so za 3. mesto spet streljale »loterijo« in izgubile proti domačinkam, kar je pomenilo končno 4. mesto.
Da se je igra z okroglim usnjem med puncami res prijela, priča dejstvo, da je vedno več vabil na prijateljske tekme tako po Primorski kot tudi v zamejstvu. Otvoritev poletnih turnirjev se je že začela konec maja v Gorjanskem, ko so se »Raketke« pomerile s petimi uspešnimi zamejskimi in slovenskimi ekipami in dosegle lep rezultat. V prihajajočem poletju pa jih čaka še sedem turnirjev, s katerih se bodo poskušale vrniti s čim večjim številom osvojenih pokalov.

Besedilo: Andrej Mezinec in Anja Marjanovič

PLESNO DRUŠTVO »BE FUNKY«

Plesalci plesnega društva Be Funky pod vodstvom Sama Polutaka Kosa in Mateja Terčona, ki delujejo na področju Krasa in okolice od oktobra 2010, so dosegli odlične rezultate na državnem prvenstvu v modernih plesih (hip-hop, break-dance in electric boogie), saj so dosegli sledeče rezultate: 2. mesto electric boogie solo – Samo Polutak Kos, 2. mesto solo break-dance mladinci – Ivo Derman, 4. mesto break-dance ekipno – ekipa The stone v.i.p crew (sestavljajo jo Ivo Derman, Miran Maučec, Jure Vitežnik, Tine Bodiroža, Ado Hadžan, Emanuel Kovačič in Matevž Semolič), 8. mesto electric boogie solo – Kristina Kovač ter 8. mesto hip-hop mala skupina (sestavljajo jo Sara Brelih, Sara Kogej, Saša Črnigoj, Karin Podgornik, Nika Gabrijelčič, Kristina Kovač in Urša Vendramin). Vsem plesalcem čestitamo, saj so se vsi omenjeni uvrstili na evropsko prvenstvo na Danskem (Slagelde), ki bo potekalo od 1.–3. julija 2011.

Besedilo in foto: Samo Polutak Kos

6. FEŠTA ALFA ROMEO

V nedeljo, 29. maja 2011, je v Gorjanskem potekala 6. fešta alfa romeo. Na prireditvenem prostoru športnega igrišča v Gorjanskem se je dopoldne zbralo 176 vozil alfa romeo iz Slovenije, Italije in Hrvaške. Istočasno se je na igrišču odvijal tradicionalni turnir v malem nogometu alfistov, kjer so se za pokal borile tako ženske kot moške ekipe iz Slovenije in Italije.

Po kraški malici je karavana vozil krenila na paradno vožnjo po kraških vasicah do Zgonika v Italiji, kjer je bilo druženje z lastniki ferrarijev. Na razstavi je bilo 42 prestižnih vozil ferrari. Domači muzikantje so popestrili program, medtem ko je društvo Kras iz Zgonika pripravilo okusno kosilo. Po nagovoru obeh županov Občine Zgonik in Občine Komen, pa predsednikov društva Ferrari in Kraških gadov so se alfisti poslovili in se odpravili nazaj v Slovenijo. Pot se je nadaljevala skozi neodvisno in anarhično Republiko Škofi, kjer je miličnik Marjo Lisica opravil kontrolo vizumov, carinik Ferdo pa opravil pregled vozil. Mimoidoče je

pozdravil sam predsednik Republike Škofi Danilo Suban. Vaščani sosednje vasice Volčji Grad pa so pripravili prisrčen sprejem in manjšo zakusko.

Štirikilometrska kolona se je na cilj vrnila ob 16.30. A tu se ni končalo, saj se je v Gorjanskem nadaljeval zelo bogat program. Kako težko je plesati tango in irske narodne plese, je prikazala plesna skupina Srebrna iz Senožeč. Plesna skupina Be Funky iz Komna pa je pokazala, da so iz pravega testa in da obvladajo najrazličnejše plese. Skupini Red Katrins iz Gorjanskega ter Kraški muzikantje, mladi fantje in dekleta iz zamejstva, pa sta z izvrstnim igranjem domačih in tujih pesmi zabavali pozno v noč.

Zahvala Občini Komen in Občini Zgonik, vaščanom Gorjanskega, Volčjega Grada in Škofov, Gojmirju Lešnjaku - Gojcu, plesnima skupinama Be Funky in Srebrna ter vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali pri organizaciji. Prav posebna zahvala pa gre našim redarjem.

Besedilo in foto: Kraški gadje

Kultura

MAJHNI CILJI ŽE DOSEŽENI

V Območni izpostavi JSKD v Sežani je bila ta pomlad še posebej cvetoča. Po nekaj letih truda se je OI JSKD preselila v lastne prostore na Partizansko cesto 18 v Sežani.

Ko je pred štirimi leti prišlo v OI JSKD Sežana do velikih sprememb, dolgoletni vodja izpostave gospod Aleksander Peršolja je namreč odšel v zasluženi pokoj, se je pojavilo kar nekaj težav in težavic, ki jih je bilo potrebno prebroditi. Vse v želji, da se delovanje ne ustavi ter da se kvalitetni nivo delovanja izpostave zavihti še stopnico više. Z veliko dobre volje in pozitivne energije sta se nova vodja izpostave in predsednica sveta lotili preskakovanja ovir. Izpostava pokriva delovanje društev v štirih kraških

občinah, zaradi tega je bilo potrebno spremembe in ideje predstaviti štirim županom in štirim občinskim svetom ter društvom iz štirih občin. Res je bila setev dolga, a če človek dobro seje, tudi dobro žanje. In setev je rodila, ob dobri volji vseh vpletenih, dobro žetev.

Poleg lastnih prostorov je območna izpostava uredila kar nekaj formalnih obveznosti, navezala stike z vsemi društvi in občinami in predvsem uspela zaposliti vodjo enote za polni delavni čas. To je posebej razveseljivo ob dejstvu, da število društev še vedno narašča in izpostava že davno izpolnjuje pogoje za zaposlitev več kot enega človeka.

Kljub gospodarski krizi, z veliko strokovnosti in dobre volje izpostava organizira zelo pester in zanimiv letni program amaterskih društev na vseh področjih: od glasbe, plesa, gledaliških skupin, folklore, likovne, literarne in druge dejavnosti

Izpostava se zavzema za organizacijo vseh prireditev, za katere pride pobuda in interes s strani društev ter lokalne skupnosti.

Posebej velik poudarek pa daje strokovnemu delu in izobraževanju tako članov društev kakor tudi njihovih strokovnih vodij. Osnovni pogoji za delovanje izpostave so tako vzpostavljeni, zato se sedaj pričakuje polno in plodno delovanje le-te. Za kar pa ni bojazni, saj ideje za nove programe in prireditve prihajajo, so slišane in se razvijajo. Ker pa ni mogoče vseh uresničiti kar takoj, se nekatere razvijajo počasneje, bistvo pa je, da zagledajo luč sveta.

V življenju in delu cilji niso nekaj končnega, statičnega, ampak se dopolnjujejo, nadgrajujejo in spreminjajo, zato so veliki cilji še pred območno izpostavo JSKD Sežana. So pa majhni, doseženi cilji dobra popotnica tistim velikim.

Besedilo: predsednica sveta JSKD OI Sežana
Breda Filipovič

NAJBOLJŠI GLASBENIKI KOMENSKE PODRUŽNICE GLASBENE ŠOLE SEŽANA V ŠOLSKEM LETU 2010/11

V torek, 24. 5. 2011, se je v Komnu odvijal zaključni nastop glasbenikov Glasbene šole Sežana – Podružnice Komen. Nastopali so odlični glasbeniki posamezniki in Šolski pihalni orkester Komen pod taktirko dirigenta Andreja Kobala. Mlade glasbenike je poslušal tudi komanski župan Danijel Božič in ravnatelj Glasbene šole Sežana Ivo Bašič. Slednji je podelil nagrade in priznanja najboljšim letošnjim glasbenikom komenske podružnice.

Vsem najboljšim iskreno čestitamo!

40. TEMSING (regionalno in državno tekmovanje mladih glasbenikov Republike Slovenije) in UPOL-ova SVIREL 2011 (mednarodno tekmovanje)

TOLKALA – 1. c KATEGORIJA
Jani LEBAN
Učitelj: Matija Tavčar
Korepetitor: Ingrid Tavčar
- Regijsko TEMSIG – ZLATO PRIZNANJE
- Državno TEMSIG – ZLATA PLAKETA IN 1. NAGRADA

TROBENTA – 1. b KATEGORIJA
Gregor ROGELJA
- Regijsko TEMSIG – ZLATO PRIZNANJE
- Državno TEMSIG – SREBRNA PLAKETA
- Mednarodno tekmovanje UPOL Svirel 2011 – SREBRNO PRIZNANJE
Učitelj: Andrej Kobal
Korepetitor: Ingrid Tavčar

ROG – 1. a KATEGORIJA
Sebastijan BUDA
- Regijsko TEMSIG – ZLATO PRIZNANJE
- Državno TEMSIG – ZLATA PLAKETA, 2. NAGRADA
- Mednarodno tekmovanje UPOL Svirel 2011 – ZLATO PRIZNANJE
Učitelj: Simon Perčič
Korepetitor: Ingrid Tavčar

HARMONIKA – 1. a KATEGORIJA
Danej TAVČAR
- Regijsko TEMSIG – SREBRNO PRIZNANJE
Učiteljica: Sabina D. Trifković

HARMONIKA – 1. b KATEGORIJA
Rok FILIPČIČ
- Regijsko TEMSIG – ZLATO PRIZNANJE
- Državno TEMSIG – BRONASTO PRIZNANJE
Učiteljica: Sabina D. Trifković

Regijsko tekmovanje klarinetistov in saksofonistov primorskih glasbenih šol

KLARINET – III. KATEGORIJA
Katijana Rener – ZLATO PRIZNANJE
Učitelj: Branko Trifkovič
Korepetitor: Ingrid Tavčar

Tea Štrekelj – ZLATO PRIZNANJE
Učitelj: Branko Trifkovič
Korepetitor: Ingrid Tavčar

6° Ars nova International Music Competition – Trieste
KLAVIR
Eva Žagar – 3. NAGRADA
Učiteljica: Ingrid Tavčar

RAJKO FERK – TRIO IN SAX NA KRASU

ŠTANJEL – V Kvadratnem stolpu v starem delu Štanjela so v soboto, 21. maja 2011, odprli likovno razstavo slikarja Rajka Ferka iz Zgornjega Dupleka pri Mariboru, ki je k sodelovanju povabil še mariborskega kiparja Mladena Kralja in domačo slikarko Anamarijo Samec iz Večkotov v Zgornji Branici. Umetnike in njihova dela je predstavila domačinka Olga Abram. Z igranjem na saksofon pa je odprtje popestrila Nena Leban iz Lipe.

Preteklo leto je bilo za Rajka Ferka nadvse ustvarjalno in plodno, saj je na ogled postavil deset samostojnih likovnih razstav. A tudi letos se že lahko pohvali s štirimi samostojnimi razstavami. Zato je bil zanj to še toliko večji izziv, da se ponovno predstavi v tem čudovitem kraškem okolju, saj je spomin na lanskoletno razstavo pri njem še zelo živ. Zanimiv spremljevalni program, izvrstna organizacija razstave in številni obiskovalci so bili zanj umetniško navdihujoči; dali so mu nov zagon in nov polet v likovnem ustvarjanju. Zato ni presenetljivo, da se nam Rajko Ferk letos ponovno predstavlja z novimi stvaritvami. Tokrat je na ogled postavil 20 abstraktnih akrilov na platnu in 9 vedut s kraškimi motivi.

Rajko Ferk je začel ustvarjati letu 2003. Energija, ki se je nabirala v njem, in stiska, ki je le-to izpodrivala, sta ga gnali, da je poprijel za čopič in izpovedal svoja čustva, svoje strahove, svojo ljubezen. Kot popolni samouk se je lotil prvih barvnih risb, kjer je v nežnih odtenkih risal marsikomu neviden utrip zidov mestnih jeder. Sprva zase, za svojo dušo, nato pa v veselje vseh bližnjih in vseh, ki občudujejo njegova dela, je na novo odkrival stare zgradbe in mestne ulice. Z odobravanjem javnosti in s pomočjo nesebičnih usmeritev prijatelja in priznanega akademskega kiparja Vojka Štuhca ter uporabnih nasvetov slikarja Leopolda Strnada iz Sežane se je ob mešani tehniki rotringa in akvarela pogumno lotil debelejšega nanosa akrilnih barv z lopatico na platno in ustvaril zbirko izjemnih, energetsko polnih slik. Izlivajoča moč vulkana, globine tropskega gozda, senzibilnost cvetja, bruhajoča moč, čustva ... Vse to veje iz njegovih slik. Rajko pa ni le umetnik, sploh pa ni samotar, kar je za umetnike precej pogosta oznaka. Je človek, ki rad združuje ljudi. Ta njegova lastnost je pripomogla k njegovemu dodatnemu delu, saj je postal odgovorna oseba za likovno umetnost v Zavodu Lipa. In tudi tokrat je k sodelovanju na štanjelski razstavi povabil dva čudovita umetnika: Anamarijo Samec in Mladena Kralja.

Ljubiteljska slikarka Anamarija Samec, rojena v letu 1977, se je šele pred kratkim razkrila javnosti. Njeno slikarsko pot je pomembneje zaznamoval akademski slikar Klemen Brun, pod čigar mentorstvom se je izobraževala več let. Anamarija je članica DSA Tolmin (Društvo slikarjev amaterjev Tolmin) ter Likovne skupine iz Renč. Zadnja leta je znanje nadgrajevala in izpopolnjevala pri različnih akademskih slikarjih ter pri mnogih drugih priznanih slikarjih. Tokratna dela, razstavljena v Štanjelu, so nastala ob praznovanju 15-letnice delovanja Pihalnega orkestra Komen in kot odsev njenega razmišljanja, videnja in povezovanja Krasa z različnimi zvrstmi umetnosti in s človekom.

Kipar Mladen Kralj je rojen leta 1966 na Švedskem (v kraju Landskrona) in se s kiparstvom ukvarja približno deset let. Kar nekaj razstav širom Slovenije je že za njim, prav tako sodeluje v umetniških kolonijah. Pravi, da je zanj kiparstvo materializacija misli in čustev. Dela po intuiciji, motive pa išče v mitologiji in poganstvu.

Otvoritev razstave je obogatila saksofonistka Nena Leban, ki je svojo glasbeno pot začela pri osmih letih na Glasbeni šoli Sežana, učenje saksofona pa nadaljuje na Konservatoriju za glasbo in balet v Ljubljani. V času šolanja je na tekmovanjih prejela številne nagrade in priznanja, redno se udeležuje seminarjev pri znanih profesorjih in tako dosega superlative na glasbenem področju.

Razstava umetniških del Rajka Ferka, Anamarije Samec in Mladena Kralja bo na ogled do uradnega začetka poletja.

Besedilo in foto: Olga Knez

PIHALNI ORKESTER KOMEN POPESTRIL BERLINSKI VSAKDAN

UVOD

Štirje avtobusi s skoraj 180 potniki (dva sta skupaj z godbeniki in ožjim delovnim spremstvom na pot odšla v sredo, 1. junija 2011, dva, bolj turistična, z ostalimi podporniki orkestra in z županom Danijelom Božičem pa naslednji dan, tj. 2. junija 2011) so po dveh letih ponovno odpotovali na turistično, predvsem pa glasbeno avanturo s Pihalnim orkestrom Komen. Tokrat v Berlin na 2. mednarodni festival pihalnih orkestrov, ki se je odvijal v tamkajšnji filharmoniji, kjer domujejo slavni berlinski filharmoniki z dirigenti, kot je bil npr. sloviti Herbert von Karajan.

NASTOP

Orkester, ki letos praznuje 15-letnico ustanovitve, se je predstavil z izvedbo ***Fourth symphony*** skladatelja Alfreda Reeda, to je s skladbo, ki je bila obvezna tudi na svetovnem tekmovanju pihalnih orkestrov v umetniški kategoriji. Zanimiv in pester je bil celoten program, saj je med drugim vseboval dela slovenskih skladateljev. Ob letošnjem jubileju sta za komenski orkester novi skladbi napisala Marko Mozetič (***Tri primorske pripovedi*** – solist je bil flavtist Aleš Kacjan) in Nejc Bečan (uvertura ***Slovenec sem***), Matteo Firmi pa je za sestav aranžiral skladbo ***»I am easilly assimilated«*** avtorja Leonarda Bernsteina, solistka je bila mezzosopranistka Irena Yebuah.

Čisto za konec je orkester svojo energijo prelil v skladbo, ki jo je pred kratkim zapisal skladatelj Pierre Thilloy in jo je prvič izvedel francoski nacionalni pihalni orkester. Na koncertu v prestižni dvorani Berlinske filharmonije so komenski glasbeniki zaigrali še skladbo ***Gota*** (Karlsson Peder & The Real Group), ki jo je za pihalni sestav priredil Simon Perčič.

Z izvirnim in tudi precej zahtevnim programom (trajal je eno uro) je orkester pod dirigentskim vodstvom Simona Perčiča **v soboto, 4. junija 2011,** navdušil nemško in številno slovensko občinstvo (zaplapolale so slovenske in občinska zastava) in **v hudi mednarodni konkurenci osvojil odlično 2. mesto na 2. mednarodnem festivalu pihalnih orkestrov Berlin 2011.** Tričlanska žirija (predsednik iz ZDA ter 2 člana iz Nizozemske in Nemčije) je Pihalnemu orkestru Komen podelila visoko drugo nagrado in s 94 točkami srebrno priznanje.

Po izjemnem uspehu, ki ga je Pihalni orkester Komen doživel julija 2009 na Dunaju (SCL youth festival Vienna 2009), kjer je v kategoriji simfoničnih pihalnih orkestrov prejel prvo nagrado (with excellent success) in tako kar dvakrat nastopil v sloviti Zlati dvorani (Musikverein), so se komenski godbeniki tako več kot uspešno predstavili še na mednarodnem festivalu pihalnih orkestrov v Berlinu.

SLOVENSKI BERLINČANI

Gospod župnik Izidor Pečovnik - Dori je Pihalnemu orkestru Komen v času njegovega štiridnevnega bivanja v Berlinu nudil prostore župnišča cerkve sv. Elizabete za vaje, instrumente in ostalo opremo, za druženje in delno tudi za bivanje godbenikov in njihovega spremstva. Prav tu je Pihalni orkester Komen priredil tudi slovesnost po uspešnem nastopu v Berlinski filharmoniji. Druženja so se pozno v noč ob pršutu in teranu ter harmonikaškem in improviziranem jazz muziciranju, plesu in petju (z obvezno primorsko himno ***Vstala Primorska*** sredi Berlina) poleg podpornikov pihalnega orkestra z županom Danijelom Božičem na čelu udeležili predstavniki slovenskega veleposlaništva v Berlinu z Markom Štucinom, predstavniki slovenske skupnosti v Berlinu z dr. Boštjanom Dvoržakom in številni drugimi. Predsednik orkestrskega društva Evgen Kavčič se je ob čestitkah orkestrantom in dirigentu Simonu Perčiču še posebej zahvalil gospodu župniku Doriju za njegovo gostoljubnost. Nadalje se je zahvalil odličnima vodičema dr. Boštjanu Dvoržaku in gospe Urški Makovec, ki sta slovenske goste vodila po Berlinu, in vsej zavzetosti Urške Makovec, ki je bila zveza orkestra v Berlinu.
V nedeljo, pred povratkom v domovino, je Pihalni orkester Komen zaigral še na pikniku, in sicer po birmanski maši v cerkvi sv.

Norberta ob prijetnem druženju z gospodom škofom in z nekaterimi Slovenci v Berlinu.

ZAKLJUČEK
V Komnu so orkester pričakali sprejem s pozdravom, transparent z napisom »WILKOMEN ZMAGOVALCI«, šampanjec ter torta.
Tovrstna potovanja Pihalnega orkestra Komen so gotovo potovanja svoje vrste, saj nudijo ne le stalnico glasbenih užitkov in užitkov odkrivanja zanimivih evropskih mest, temveč vedno pomenijo še nekaj več – poslanstvo slovenske ustvarjalnosti in primorskega temperamenta. Tokrat je bila misija dodatno zaznamovana še z vzpostavitvijo prisrčnih in pristnih odnosov z izjemnimi predstavniki slovenske skupnosti, z gospodom Dorijem in dr. Boštjanom Dvoržakom. Po kratkem bivanju v Berlinu smo navezali številne stike z berlinskimi Slovenci, ki so izrazili pripravljenost pomagati pri nadaljnji krepitvi odnosov med Slovenci doma in po svetu. Na ta način se med mladimi krepi narodna zavest in pogoji za nadaljnje sodelovanje s skupnostjo Slovencev.
Letos sta bila dodana še birmanska maša in Lojzetovo praznovanje 60. rojstnega dne, za katerega je prejel voščila skoraj vseh potnikov štirih avtobusov, tako da se je prepevalo še dolgo po vrnitvi domov.

Simon, kam gremo naslednjič?
Besedilo in foto: Ivan Uršič

PISANICA 2011

Konec aprila je svoja vrata odprla že 11. tradicionalna razstava velikonočnih pisanic. Idejo za razstavo so že več kot pred desetletjem predstavili v komenskem društvu Medo ni mona, k čemur pa so pritegnili še TIC Štanjel in Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana.
V prvi vrsti se moramo zahvaliti vsem, ki so prispevali svoje izdelke, saj so oni tisti, ki lahko žanjejo pohvale, da je razstava sploh nastala. Zahvale gredo tudi idejni vodji gospe Nevenki Gregorčič. Letošnji koncept razstave je bil pisanica in okno, kjer okno predstavlja naš notranji svet, ki je odprt v zunanji svet, jajce pa je simbol rodovitnosti in rojstva novega življenja, tako da so bili obiskovalci deležni ne le estetske razstave, ampak je imela celota vodilno idejo o »življenju«. K še boljšemu doživetju razstave so pripomogle mandale kot plod indijske kulture, ki so jih izdelali učenci gospe Gregorčičeve. Vsaka mandala namreč oddaja pozitivno energijo, ki polni prostor z ugodnimi, pomirjujočimi vibracijami, dviguje energijsko raven vseh prisotnih in vnaša harmonijo, radost, mir in ljubezen.
Razstava je bila odprta od 23. aprila do 18. maja 2011. Obiskalo jo je veliko domačih kot tudi tujih obiskovalcev, ki so pustili le pozitivne vtise v knjigi pohval. Letošnji prostovoljni prispevki so bili namenjeni pomoči potrebnim otrokom, prizadetim v katastrofalnem potresu na Japonskem.
Glede na uspehe, ki jih žanje razstava, lahko že sedaj povabimo vse, ki bi radi pri njej sodelovali, da se nam v prihodnjem letu pridružite in s svojimi prispevki sooblikujete zgodbo Pisanica 2012.

TIC Štanjel
Tomaž Benko in Helena Kosmina

Dobitnik 11. Štrekljeve nagrade za dosežke na področjuzbiranja in ohranjanja slovenskega ljudskega izročila

mag. dr. ENGELBERT LOGAR
etnomuzikolog z avstrijske Koroške

Iskrene čestitke.

Knjižnica

GASILSKI ZAKLJUČEK MINI PRAVLJIC

Komenska knjižnica je v tem šolskem letu za naše najmlajše obiskovalce prvič organizirala prav posebne – mini pravljice. Le-te je za otroke in njihove starše pripovedovala domačinka, vzgojiteljica Danijela Pipan. In tako pravljično je bilo tudi v torek, 10. maja 2011, ko smo se srečali še zadnjič pred poletnimi počitnicami. Mini pravljica je bila nekaj posebnega, saj je govorila o gasilcih. Pripovedovalka Danijela – tudi ona sama prostovoljna gasilka – je bila oblečena v čisto pravo gasilsko uniformo. Otroci so z zanimanjem poslušali. Bila so jih sama ušesa. A sledilo je presenečenje. Na dvorišče pred našo knjižnico je pripeljal gasilski kamion z gasilcema Prostovoljnega gasilskega društva Komen. Gasilca Boštjan Ščuka in Matjaž Adamič sta nam predstavila delo prostovoljnega gasilca ter nam razkazala kamion ter pripomočke, ki jih uporabljajo pri gašenju takšnih in drugačnih požarov. Zatrobila je gasilska sirena, prižgale so modre luči in začela se je čisto prava gasilska akcija, kjer so se otroci preizkusili v gašenju z vodnim topom. To pa je bilo nekaj! In kot se spodobi, je na koncu sledila še tista prava gasilska fotografija za trajne spomine.

Besedilo in foto: TBG

PRAVLJIČNE URICE ODŠLE NA POČITNICE

V torek, 17. maja 2011, smo še zadnjič v tem šolskem letu v komenski knjižnici prisluhnili pravljičnim minutkam. Tokrat nas je nagovorila zgodbica o zajčku, ki je bil slabe volje. Po pridnem poslušanju in ko smo dodobra pregnali slabo voljo in jo nadomestili z dobro, pa smo zavihali rokave in začeli z izdelovanjem posebnih zajčkov. Bili smo kot vedno čisto pravi umetniki. Obljubili smo si, da se po težko pričakovanih počitnicah znova dobimo v knjižničnih prostorih in nadaljujemo s pravljičnimi uricami ter s spoznavanjem pravljičnih junakov in njihovih dogodivščin. Zato otroci, pozor, srečevali se bomo kot običajno vsak prvi torek v mesecu ob 17. uri. Prvič že v torek, 6. septembra 2011, a do takrat vam zaželim le še eno dolgo in vroče poletje! Pa srečno!

Besedilo: TBG
Foto: DČ

BRALKE, BRALCI, POZOR!

9. junija 2011, na rojstni dan Primoža Trubarja, začetnika slovenske književnosti, pričenjamo z akcijo Primorci beremo 2011. Pridružite se nam in (iz)berite dobro knjigo. Izberite knjige slovenskih avtorjev. Skupni projeket primorskih knjižnic, ki je namenjen promociji branja slovenskih avtorjev, bo trajal vse do 20. novembra 2011. Več informacij dobite v Kosovelovi knjižnici v Sežani in v vseh njenih podružnicah ali na spletni strani http://www.tol.sik.si/primorci-beremo/.

Pridružite se nam. Vabljeni.

Besedilo: TBG

FRANC JEZA IN NJEGOVA ZAKASNELA POMLAD

»Toda zdaj vem, da človek ne more biti nikjer popolnoma srečen. Nemira, hrepenenja po nečem, kar ga čaka v daljavi in kar misli, da mora doseči, ne more nikoli popolnoma zadušiti v sebi. To hrepenenje je upanje, človek pa nikoli ne more priti do konca svojemu upanju. Potem ne bi mogel več živeti.«

(F. Jeza: Zakasnela pomlad in druge kratke zgodbe, Beg iz paradiža, str. 81)

V petek, 10. decembra 2010, smo v knjižnici v Komnu predstavili pred kratkim izdano
zbirko novel oziroma spominov Franca Jeze z naslovom ***Zakasnela pomlad in druge kratke zgodbe.*** Poslušalci smo lahko prisluhnili izčrpnim odgovorom zamejskega zgodovinarja Primoža Šturmana, ki nam je osvetlil lik, življenjski opus ter idejo, sanje o samostojni in neodvisni Sloveniji zamolčanega Franca Jeze, ter povezovalki večera Petri Mezinec. Šturman je pisanje Franca Jeze primerjal z delom danes zelo slavnega tržaškega pisatelja Borisa Pahorja, natančneje z njegovim mnogokrat nagrajenim literarnim delom ***Nekropola***. Oba, tako Jeza kot Pahor, sta bila do nedavnega zamolčana, a s to izjemo, da je Pahor, zahvaljujoč svojemu dolgemu življenju, še priča svoji uveljavitvi, svoji vrnitvi in slavi, medtem ko Jeza tega ni doživel, saj je umrl že leta 1984, kmalu po izidu zadnjega od petih zbornikov (Alternativa, Iniciativa, Demokracija, Akcija in Neodvisna Slovenija), v katerih je zagovarjal načela demokracije, pluralizma in slovenske državne neodvisnosti. Večera se je udeležila tudi hčerka Franca Jeze, gospa Evelina Jeza, na pobudo katere je prišlo do omenjene predstavitve.

Po predstavitvi in diskusiji, v kateri so sodelovali tudi obiskovalci, smo podelili še priznanja in knjižne nagrade vsem tistim bralcem, ki so sodelovali v projektu Primorci beremo 2010 in se žal »na ta veseli dan kulture«, tj. 3. decembra, niso udeležili zaključne prireditve v sežanski knjižnici, katere gost je bil novinar Ervin Hladnik Milharčič. Med bralci, ki so prebrali skoraj vse knjige z letošnjega seznama, je bil tudi gospod Dušan Kukanja, za kar mu iskreno čestitamo! Čestitke pa seveda tudi vsem ostalim komenskim bralcem, ki so prebrali pet proznih del ter eno pesniško zbirko ter tako osvojili knjižno nagrado ***Pot na Orient*** avtorja Ervina Hladnika Milharčiča ter posebno priznanje. Čisto ob koncu pa velja še povabilo, da bi se ob letu obsorej ponovno združili ob branju del slovenskih avtorjev in da ***»ne bi bili kot drugi ...« (F. L.)***

Besedilo: Tanja Bratina Grmek
Foto: arhiv Knjižnice Komen

KOMBINIRANJE ZELIŠČ IN VRTNIN Z MIŠO PUŠENJAK

V petek, 11. marca 2011, je komenska knjižnica v sodelovanju s Klubom Gaia v kulturnem domu v Komnu organizirala predavanje z naslovom ***Koristnost kombiniranja zelišč in vrtnin v vrtu***, ki ga je vodila gostja, specialistka za zelenjadarstvo, Miša Pušenjak, avtorica zelo branih in izposojenih knjig ***Moj ekovrt, Zelenjavni vrt, Za vsak vrt : kompostiranje in visoke grede*** ter najnovejše ***Vodnik po vrtu.*** Pušenjakova je številnemu občinstvu spregovorila o tem, kako lahko s pravimi kombinacijami zelišč in vrtnin ustvarjamo sinergijske učinke, s tem pa lahko preženemo tudi nekatere škodljivce. Predavanje je bilo namenjeno tako začetnikom kot tudi bolj izkušenim vrtnarjem.

Besedilo: TBG
Foto: DČ

KAMENČKI NA POTI ... V NABREŽINO

Knjižnični kamenčki so v soboto, 26. marca 2011, še zadnjič v tem šolskem letu vzeli pot pod noge in odšli v Nabrežino, natančneje v Slovenski kulturni dom Igo Gruden. Maja Razboršek, knjižničarka iz sežanske Kosovelove knjižnice, je nabrežinskim otrokom najprej povedala pravljico z naslovom ***Obljuba je obljuba***, potem pa je sledila še ustvarjalna delavnica, kjer so mladi »umetniki« pokazali vse svoje talente. Otroci so si lahko kot vedno izposodili tudi razne otroške pravljice, knjige ... Seveda smo si ob koncu obljubili, da se z novim šolskim letom zopet dobimo in nadaljujemo projekt uspešnega sodelovanja med Kosovelovo knjižnico iz Komna, ki program Kamenčki na poti izvaja, in organizatorjem SKD Igo Gruden iz Nabrežine.

Besedilo in foto: TBG

KNJIŽNICA KOMEN GOSTILA PUNČKE IZ CUNJ

Beseda da besedo in tako se je zgodilo. V petek, 1. aprila 2011, smo v komenski knjižnici v sodelovanju s štanjelskim vrtcem otvorili prodajno razstavo z naslovom ***Punčke iz cunj.*** Na odprtju razstave, ki jo je na ogled postavila gospa Silvana Lozej, vzgojiteljica iz Vrtca Štanjel, so z glasbenoplesno točko ter dramatizacijo ***Muce Copatarice*** sodelovali otroci iz štanjelskega vrtca. S svojo radoživostjo in otroško igrivostjo so navdušili svoje starše, vzgojiteljice in številne obiskovalce. Ob koncu je k nakupu štirinajstih punčk iz cunj, ki so jih ob pomoči staršev izdelovali otroci ter nekateri posamezniki, in s tem k donaciji za Unicef povabila koordinatorka za Unicef, gospa Maja Pipan. Mesec dni trajajoča razstava je pritegnila veliko radovednih pogledov in požela res zavidanja vredno število pohval.

Besedilo: TBG

S KNJIŽNIM NAHRBTNIKOM GOR IN DOL PO IDRIJSKEM

V soboto, 14. maja 2011, smo se člani komenskega študijskega krožka S knjižnim nahrbtnikom na potep ter naša vodička Mateja Grmek tokrat še zadnjič v tem študijskem letu podali naokrog. Tokrat smo se iz knjižničnih prostorov preselili na avtobus in odšli gor in dol po naši domovini, natančneje gor in dol po Idrijskem. Iz Komna smo krenili najprej v Spodnjo Spodnjo Idrijo, drugo največje naselje v idrijski občini. Ogledali smo si prestižen, s petimi zvezdicami začinjen Kendov dvorec ter cerkev Marije na Skalci. Pot nas je vodila v HE Marof, naprej pa na Vojskarsko planoto. Tukaj smo si z razgledne točke Hudournik ogledali čudovito pokrajino ter se okrepčali z idrijsko kulinarično dobroto – zeljševko. V zaselku Vojščica smo se ustavili na pokopališču, kjer je pokopan Anton Šibelja Stjenka. Sledil je spust v Partizansko tiskarno Slovenija. Ko smo se prepoteni in utrujeni od vzpona

in premagane petstometrske višinske razlike vrnili k avtobusu, smo si zaslužili pravo idrijsko pojedino. Na turistični kmetiji ***Beli kamen*** so nam obilne porcije ocvirkovce, smukavca (značilna idrijska enolončnica), žlikrofov ter hišne sladice pobožale naše trebuščke in tako smo se siti vrnili v Idrijo. Z ogledom živopisanih ribic z vsega sveta v idrijskem javnem akvariju smo zaključili naše celodnevno potepanje. Sledila je le še vrnitev na Kras in obljuba, da se septembra zopet dobimo v komenski knjižnici, ko bomo začeli z novim študijskim letom in z našimi druženji. Kot prva nas bo v petek, 30. septembra 2011, obiskala popotnica Majda Mateta, ki nas bo popeljala na streho sveta, to je v Tibet. Lepo vabljeni.

Besedilo: TBG
Foto: DČ

ŠTUDIJSKA KROŽKA LIKOVNO USTVARJANJE IN S KNJIŽNIM NAHRBTNIKOM NA POTEP SE PREDSTAVITA

Ob Tednu vseživljenjskega učenja sta se v četrtek, 19. maja 2011, v sežanski knjižnici med drugim predstavila tudi komenska študijska krožka, ki delujeta v okviru Andragoškega centra Slovenije. To sta krožka ***Likovno ustvarjanje*** in ***S knjižnim nahrbtnikom na potep.*** Prvega je predstavila mentorica Mojca Senegačnik, drugega, potopisnega, Tanja Bratina Grmek. Študijski krožek, ki sliši na ime ***Likovno ustvarjanje*** in ki se ga redno, tj. vsak torek, udeležuje od osem do deset članic, deluje pod okriljem sežanske knjižnice. Umetnice pridno ustvarjajo v različnih tehnikah, pri čemer je pomembno to, da imajo, po besedah mentorice, polno mero ustvarjalene svobode, torej škarje in platno v svojih rokah, medtem ko jim metnorica priskoči na pomoč s svojim strokovnim znanjem in namigi. Ob koncu študijskega leta na ogled postavijo razstavo svojih stvaritev in tudi letos bo temu tako.

Potopisni krožek ***S knjižnim nahrbtnikom na potep*** se potepa že šesto študijsko leto. Nadvse razveseljivo je dejstvo, da se, gledano statistično, obisk naših predavanj iz leta v leto povečuje. Tako smo letos obiskali različne države sveta, pa tudi delček naše domovine. Naprej smo se z Andrejem Bandljem pomudili v

zgornjem Posočju, s Štefanom Reharjem obiskali Bolgarijo, Mateja Grmek pa nam je s pravim kitajskim čajem pričarala pravo Kitajsko. Skupaj z Markom Mohorčičem smo kolesarili po Afriki, z Andrejo Rustja odkrivali in spoznavali zelo nenavadno življenje Inuitov, nam bolj poznanih pod imenom Eskimi. Prav tako s kolesom smo se vozili po Danski skupaj s popotnikoma Ireno Hlede in Ivom Nanutom. Deželo misijonarja Ireneja Friderika Barage – Baragovo deželo nam je odstrl Silvan Pipan, daleč najbolj obiskano je bilo romanje v Kompostelo z Damijano Pipan. Na koncu smo se po "dolgi prehojeni poti" posladkali s čisto pravo Jakobovo torto. S Petro Škerlj in Kristino Tomažinčič smo se sončili na obalah Srednje Amerike, gospa Mariza Virag pa nas je popeljala v deželo ognja in ledu, tj. na daljno Kamčatko. Čisto za konec je naš nahrbtnik vzel pot pod noge in odšel z Matejo Grmek gor in dol po Idrijskem. Potopisni krožek bo s svojimi predavanji nadaljeval že konec septembra.
Prav vsi ste toplo vabljeni, da se nam jeseni pridružite in postanete član katerega od omenjih krožkov.

Besedilo: TBG

PGD Komen

»GASILEC MORA BITI SRČEN IN TRČEN!«

Gasilsko delo se ponavadi povezuje le z gašenjem ognjenih zubljev in reševanjem ponesrečencev pri prometnih in drugih nesrečah. A gasilci opravljajo tudi naloge, ki niso vedno življenjsko pomembne. Sem spadajo: črpanje vode iz objektov, odpiranje zaklenjenih vrat, reševanje iz dvigal, odpravljanje posledic neurij in reševanje živali, opravljanje požarnih straž, tekmovanja, usposabljanja ter razna sodelovanja na lokalnem nivoju in še bi lahko naštevali.
V Prostovoljnem gasilskem društvu Komen smo imeli v prvi polovici leta kar precej aktivnosti.
Posredovali smo na 19-ih intervencijah. Največkrat smo intervenirali zaradi požarov v naravnem okolju (9 posredovanj), šestkrat smo posredovali ob tehničnih intervencijah, dvakrat ob požarih v stavbah ter po enkrat v prometni nesreči in požaru na vozilu.
Poleg intervencij smo veliko časa posvečali usposabljanju operativnih gasilcev. V Štanjelu smo prečrpavali vodo v Ferrarijev vrt, obiskali smo vrtec v Štanjelu, udeležili smo se predstavitve orodja za posredovanje v prometnih nesrečah in organizirali tečaj iz varstva pri delu.
V maju smo bili organizatorji tekmovanja Kraške gasilske zveze, ki je bilo na nogometnem igrišču v Komnu. Ob tej priložnosti se zahvaljujem nogometnemu klubu iz Komna za prostor, ki so nam ga nudili. V dopoldanskem času se je pomerilo 15 ekip pionirjev in mladincev, popoldne pa je nastopilo še 23 ekip članic, članov in veteranov, torej vsega skupaj preko 450 gasilcev. Udeležence je poleg predsednika in poveljnika Kraške gasilske zveze Blaža Turka in Borisa Budala nagovoril predsednik PGD Komen Marko Adamič, poveljnik Civilne zaščite Občine Komen Miloš Lozej in župan Danijel Božič. Med pionirji je bila najboljša ekipa iz PGD Komen, sledili sta ji ekipi iz PGD Materija 1 in PGD Štjak. Med mladinci je bila najboljša ekipa PGD Štjak, sledili sta ji PGD Lokev in PGD Senožeče. Prehodni pokal si med mlajšimi ekipami delita PGD Materija in PGD Štjak. Med veterani je bila najboljša ekipa iz PGD Materija, drugo in tretje mesto pa sta dosegli ekipi iz PGD Komen. Med članicami nad 30 let je nastopila le ekipa iz PGD Senožeče, med člani je bila najboljša ekipa iz PGD Materija, sledili sta ji PGD Senožeče in PGD Komen. Med članicami A je bila najboljša ekipa iz PGD Štjak, pred PGD Komen in PGD Sežana, med člani A pa PGD Komen 1 pred PGD Štjak 2 in PGD Sežana 1. Prehodni pokal je ostal v PGD Komen.
Sredi maja je v francoskem mestu Vigan potekalo 22. mednarodno srečanje na temo preventivnih požigov. Srečanja sva se poleg predstavnikov Francije, Španije, Portugalske in Švice udeležila dva predstavnika iz Slovenije iz PDG Komen, oba poklicna gasilca pri ZGRS Sežana: Blaž Turk in Marko Adamič.
Mesto Vigan se nahaja v južnem delu Francije v departmaju Gard (30), ki je eden izmed najbolj izpostavljenih požarom v naravi, v

zadnjih 35-ih letih pa tudi točka, kjer v zgodnjem spomladanskem času izvajajo namerne požige zaraščenega terena ter tako urejajo preseke, ki v času divjanja velikih požarov v naravi služijo za ustavitev požara, ki se preko požganih površine ne more širiti dalje. Statistiko in predstavitev so predstavile gostujoče države: Španija, Portugalska in Švica.
Slovenska udeleženca sva predstavila problematiko gozdnih požarov v slovenskem prostoru in težave, s katerimi se srečujemo na požarno najbolj ogroženem kraškem delu. Področja izvajanja preventivnih požigov sicer ni bilo možno predstaviti, saj se v Sloveniji ta praksa izvaja le v izjemnih primerih. Kljub temu pa je slovenska predstavitev navdušila s prikazom voznega parka, namenjenega gašenju požarov v naravi. Z aplavzom pa nas je sto sedemdeset poslušalcev nagradilo ob izjavi, da je

prostovoljno gasilstvo v Sloveniji še vedno brezplačno in vzorno organizirano z dobro izobraženim kadrom ter da je sodelovanje med poklicnimi in prostovoljnimi enotami na visokem nivoju.

V Komnu smo skupaj z gasilci iz Zgornje Kungote praznovali še en jubilej. 31. maja 1981 sta v Komnu v Cerju predsednik GD Zgornja Kungota Franc Fluher in predsednik GD Komen Marjan Godnič podpisala listino o pobratenju. Trideset let je od tega in prav je, da osvežimo nekaj kronoloških podatkov.
Pobudnik pobratenja krajevnih skupnosti (KS) je bil Jože Sever iz Zgornje Kungote, ki je po 2. svetovni vojni deloval na Primorskem in je na ta del domovine ohranil zelo lepe spomine. Kot viden predstavnik KS Zgornja Kungota se je povezoval z mariborsko občino, kamor se je takrat nagibala Zgornja Kungota. Slednja naj bi vzpostavila stike z eno izmed primorskih občin s ciljem pobratenja dveh krajevnih skupnosti. Tako je bila izbrana Občina Sežana, kjer pa je deloval gospod Sever. Pisalo se je leto 1977. V tem obdobju je bila KS Komen kot policenter Občine Sežana precej prepoznavna po svojih aktivnostih, zato je dobila pobudo Socialistične zveze delavnega ljudstva (SZDL) Sežana,

da bi se pobratila s KS Zgornja Kungota. V Občini Sežana ni bila do takrat pobratena še nobena KS. Družbenopolitične organizacije (DPO) in KS Komen so se odzvale na pobudo in septembra leta 1978 je ob veličastni vseprimorski proslavi v Komen prispela prva petčlanska delegacija iz Zgornje Kungote. Decembra istega leta pa je komenska tričlanska delegacija vrnila obisk. Tako so se začele aktivne priprave za pobratenje in julija 1979 sta predsednika skupščin KS Franc Leber in Marjan Godnič v Zgornji Kungoti podpisala listini o pobratenju.
To pobratenje pa je pripomoglo tudi k temu, da sta stike navezali šoli, pa lovci, kulturniki, pevci, igralci in posamezne družine, še posebej pristno pa je postalo sodelovanje med gasilci, ki se je ohranilo do današnjih dni.
Na slovesnosti, ki je potekala konec maja v kulturnem domu v Komnu, smo 30-letnico utrdili s podpisom listine prijateljstva. Na slovesnosti so spregovorili: predsednik PGD Komen Marko Adamič in njegov kolega iz PGD Zgornja Kungota Franc Markuš, predsednik Gasilske zveze Slovenske Gorice Valentin Pohorec in predsednik Kraške gasilske zveze Blaž Turk, podžupan Občine Kungota Edi Urbancelj ter župan Občine Komen Danijel Božič. V čast nam je bilo, da sta spregovorila takratni predsednik GD Komen in podpisnik listine o pobratenju Marjan Godnič ter soudeleženec pri podpisu listine o pobratenju Ivan Menhart iz Zgornje Kungote. Srečanje so nam polepšali oktet Rožmarin ter kvartet saksofonov Klarifem komenske podružnice Glasbene šole Sežana ter nepogrešljivi gasilec Pepi. Program je odlično povezovala naša Ana Godnik. Sledilo je še druženje v gasilskem domu.

Besedilo: predsednik PGD Komen
Marko Adamič

USPEH MLADIH KOMENSKIH RAZISKOVALCEV

Letos je šest učencev iz osmega in devetega razreda v OŠ Antona Šibelja - Stjenka Komen obiskovalo krožek mladinskega raziskovanja.
Devetošolci Katijana Rener, Tea Štrekelj in Klemen Bandelj so skupaj z mentorico Metko Paljk opazovali vreme in ugotavljali, če vremenski pregovori oziroma Herschlov vremenski ključ velja. Svoja dognanja so zapisali v raziskovalni nalogi z naslovom »Ali vreme drži, kakor pregovor, Luna veli!?«

Osmošolke Ana Mezinec, Katarina Švigelj in Tina Tragin so s pomočjo mentorice Lucija Filipčič Križaj raziskovale številske mreže ter ugotavljale in dokazovale njihove lastnosti. Svoje ugotovitve so podale v raziskovalni nalogi z naslovom »Lastnosti številskih mrež«. Obe raziskovalni nalogi sta se odlično odrezali že na regijskem tekmovanju, ki se je pod okriljem Zveze za tehnično kulturo Slovenije odvijalo na Fakulteti za management v Kopru, saj sta se uvrstili na državno tekmovanje, raziskovalna naloga Lastnosti številskih mrež pa je bila ocenjena kot odlična raziskovalna naloga. Na državnem tekmovanju, ki je potekalo 23. maja 2011 na Gimnaziji in SPTŠ v Murski Soboti, je vseh šest mladih raziskovalcev še enkrat predstavilo svoja dognanja.
Katijana, Tea in Klemen so si prislužili srebrno priznanje; Ana, Katarina in Tina pa za najboljšo raziskovalno nalogo področja matematike zlato priznanje.
Vsem mladim raziskovalcem iskrene čestitke.

Besedilo: mentorici Lucija Filipčič Križaj in Metka Paljk

IZ KOMENSKEGA VRTCA

V jeseni smo radostno stopili v prenovljen vrtec, svetel in z veliko nove opreme.
Zaradi novih oken, ki dobro tesnijo, nam je bilo v zimskem času prijetno toplo. Prenovljena streha nam daje varno zavetje. Svojo igralnico prepoznamo po barvi vrat in zaves.
S pomočjo staršev smo dobili leseno hišico. Vanjo smo na polico spravili igrače, s katerimi se igramo na dvorišču. V njej pa je dovolj prostora tudi za igro, ki jo spremljata otroška razposajenost in smeh. Za vse to smo hvaležni.
Želje za prihodnost so, da ne bi predolgo čakali na ureditev atrijev pred igralnicami. Obeta se nam prizidek in s tem pridobitev nujno potrebnih novih prostorov.
Vrtec Sežana, v okviru katerega deluje tudi naša enota, je vključen v ***projekt Eko šola kot način življenja.***

V tem letu smo se odločili za temo iz naravoslovja – ***Vodne kapljice in voda okrog nas.***
Dejavnosti smo dopolnjevali vse leto. Spoznali smo, da je voda dragocena, da moramo z njo varčevati. Skupaj smo prišli do ugotovitve, da na našem planetu vsi ljudje, rastline in živali za življenje potrebujemo vodo.
Pazimo, da je ne onesnažujemo, saj na svetu umre veliko ljudi prav zaradi onesnažene vode. Posebno pozornost posvečamo temu, da ne onesnažujemo narave z odpadki, temveč za to koristimo javne zabojnike za ločeno zbiranje odpadkov.
Ob dnevu zemlje smo naredili barvo iz zemlje in vode ter z njo tudi slikali. Presadili smo posejane paradižnike, ki so jih otroci odnesli domov.
Posadili smo cvetje in sivko na gredico pred vrtcem in z lončnicami okrasili okenske police in novo leseno hišico. Otroke nava-

jamo na skrb za posajene rastline.
Na eko dan smo obiskali čebelarja Rudija Bandlja na njegovem domu.
Naslednjega dne smo s pomočjo kuharice in čebelarja pripravili medeno pogostitev. Razveselili so se je otroci in starši.
Pridobili smo si izkušnje o tem, da so naši otroci sposobni narediti veliko za ohranjanje narave, čistega okolja, potrebno jih je le opogumiti in spodbuditi.
Odrasli smo tisti, ki kažemo otrokom, kako spoštovati vse, kar nas obdaja: živo in neživo naravo, družbeno okolje. Otroci nas lahko ob skupnem bivanju marsikaj naučijo.
Med letom se je v posameznih skupinah dogajalo še veliko drugih zanimivosti, za katere poskrbimo strokovne delavke skupaj z otroki in starši.
Posebno pozornost smo namenili različnim praznovanjem:
·letnih časov,
·tedna otroka,
·veselega decembra,
·pustovanja,
·kulturnega praznika,
·dneva zdravja.

Vključili smo se v projekt ***Medimedo***, ki ga izvajajo študentje medicine iz Ljubljane. Namenjen je predšolskim otrokom, da preko igre premagujejo strah pred zdravniškimi pregledi. Nekateri izmed bodočih zdravnikov so tudi obiskovali naš vrtec, zato smo jih bili še posebej veseli.
Otroke, ki ne obiskujejo vrtca, smo povabili na tri igralne popoldneve.
V vrtcu se nam ob otrocih svet hitreje vrti. Trudimo se, da bi čim več spoznali in se naučili. Otrokom, ki letos odhajajo v šolo, še posebej želimo veliko sreče in uspehov na njihovi novi življenjski poti, staršem čim manj skrbi,
vrtčevskim otrokom pa veliko prijetnih počitniških dogodivščin.
Strokovne delavke se že veselimo ponovnega srečanja z njimi, posebej z veseljem pa pričakujemo na novo vpisane otroke.
Lep počitniški pozdrav iz Vrtca Komen.

Besedilo: Blanka Kermolj

Mirjam Rener
Foto: arhiv Vrtca Komen

KRAŠKI SREDNJEŠOLCI TRIKRAT ZLATI NA PODROČJU TURIZMA

V sredo, 20. aprila 2011, je bila v Sežani turistična tržnica 8. mednarodnega festivala ***Več znanja za več turizma***. Organizatorji lete so bili Turistična zveza Slovenije, Šolski center Srečka Kosovela Sežana in Občina Sežana. Na mednarodno tekmovanje se je prijavilo 33 raziskovalnih nalog iz 5 držav: Slovenije, Italije, Srbije, BiH in Češke.

Tekmovanje je bilo sestavljeno iz dveh delov:

· teoretičnega dela – raziskovalne naloge za ocenjevanje so dijaki oddali že februarja in

· praktičnega dela – predstavitev turističnega proizvoda je komisija ocenjevala na turistični tržnici v Sežani.

Dijaki naše šole so že vrsto let zelo uspešni na tem tekmovanju in tudi letos smo prijavili 3 tekmovalne skupine – dve skupini dijakov iz podjetniškega sklopa 3. letnika gimnazije in eno skupino dijakov iz 4. letnika smeri aranžerski tehnik.

Skupni seštevek točk obeh tekmovalnih delov je vsem trem skupinam prinesel zlata priznanja za raziskovalne naloge s področja turizma:

· Časovni skok – kulturni šok (avtorice Meta Gec, Neja Vecchiet, Anet Goljevšček in Anastasija Kotolupova iz 4. letnika smeri aranžerski tehnik pod mentorstvom prof. Maje Prešeren),

· Švispark – adrenalinski park na Sviščakih (avtorji Tereza Kresevič, Nina Ražem, Jernej Jensterle, Nejc Škapina in Oliver Bakić iz 3. letnika gimnazije pod mentorstvom prof. Patricije Kastelic Volf),

· Lip'ca pleše (avtorji Anja Rebec, Jerneja Miklavec, Blaž Gombač, Klemen Bole in Mihael Čargo iz 3. letnika gimnazije pod mentorstvom prof. Mojce Železnik Buda).

Naloga Lip'ca pleše je bila poleg zlatega priznanja razglašena za absolutno zmagovalko festivala. Komisijo je ideja o plesnem vikendu v Lipici tako očarala, da so avtorje povabili k njeni uresničitvi v mesecu juliju skupaj s Turistično zvezo Slovenije.

Vse raziskovalne naloge so objavljene na spletni strani Šolskega centra Srečka Kosovela Sežana.

Besedilo: Mojca Železnik Buda, univ. dipl. ekon.

VSEGA JE KRIVA JANE AUSTEN

10. in 16. februarja so dijaki Šolskega centra Sežana uprizorili gledališko igro Vsega je kriva Jane Austen. To je že naša četrta predstava ob kulturnem prazniku.

V štirih predstavah si je prireditev ogledalo okoli 1200 gledalcev, med njimi so bili poleg srednješolcev tudi osmošolci in devetošolci osnovnih šol iz Sežane, Dutovelj in Divače, obiskali pa so nas še osnovnošolci iz Postojne. Dve predstavi sta bili dopoldne, večerni predstavi pa sta bili odprti za javnost.

Igra je trajala uro in petdeset minut. V njej je sodelovalo 68 dijakov, ki so nastopili kot igralci, člani pevskega zbora, člani glasbene skupine, tehniki, rekviziterji in fotografi. Če prištejemo še dijake tretjih in četrtih letnikov aranžerskega tehnika, ki so prispevali kulise, obleke in poročno dekoracijo, pa število naraste še za petdeset. Veseli nas, da se ob tej priložnosti lahko izkaže toliko dijakov.

Igralci so se na predstavo pripravljali od začetka šolskega leta. Šolski bend »I wanna be Sidarta« je vadil posebej, na pomoč jim je priskočil tudi osmošolec Aljaž iz Dutovelj. Zadnja dva meseca so začeli z delom še aranžerji pod budnim očesom mentorjev Sama Oniča, Jelene Uršič in Renate Nikolič. Četrtošolci so izdelali čudovite kulise za stanovanji Benkovih in Fabjanovih,

S-bar in Lipico, tretješolci pa so se lotili poročnega slavoloka, poročnih oblek in poročnih dekoracij.

Igra uprizarja izseke iz družinskega življenja Benkovih, ki spominjajo na tiste iz romana Prevzetnost in pristranost angleške pisateljice Jane Austen. Družina živi v majhnem stanovanju sredi Sežane. Mati je preprosta gospodinja, zelo zaposlena s shujševalnimi dietami, z jogo in izpolnjevanjem še drugih načel zdravega življenja, skratka pod močnim vplivom novodobnih idej. Njena življenjska naloga pa je predvsem čim prej in čim bolje omožiti svojih pet hčera. Oče Marjan, prevajalec, stoično prenaša muhe vseh svojih žensk. Stvar se zaplete, ko se v Dutovlje priselijo bogati Fabjanovi, ki imajo za ženitev godnega sina, pa še njegov prijatelj (še bogatejši Darči) pride z njimi. Prvi se takoj navduši nad najstarejšo Janjo, drugega pa proti njegovi volji privlači pametna, a odrezava Ela. Dekleta se na Prazniku terana in pršuta seznanijo še s simpatičnim zapeljivcem mladih deklet gasilcem Tinetom Jelušičem (njegova teta je ministrica Dragica Jelušič) iz Svetega pri Komnu. Tudi daljni bratranec Dominik, ki s pomočjo milostljive zaščitnice Katarine Celeste Kolari v Trstu študira teologijo, začuti, da bi z življenjem v zakonu še bolj živel Gospodovo besedo, sploh pa je pravkar podedoval posestvo v Orleku in ima za to tudi materialne pogoje. Seveda potrebuje ženo in najraje bi si jo izbral med Benkovimi dekleti, ki pa nad njim niso navdušene in ga z veseljem prepustijo prijateljici Klari, ki sicer res ni lepa, je pa dobrega srca. Igra se na splošno zadovoljstvo konča v Lipici z dvema porokama, na obzorju pa sta še dve. Spet se izkaže, da ljubezen premaga vse ovire.

Besedilo: mentorice
Jana Bele Lutman
Doris Furlan
Jelka Hadalin

RAZVOJ TURIZMA NA KRAŠKIH KMETIJAH

Turizem na kraških kmetijah oziroma prvi zametki današnjih turističnih kmetij segajo v obdobje vladavine Kraljevine Italije, ko je kraška turistična dejavnost predstavljala poglavitno gospodarsko panogo. Po drugi svetovni vojni je turizem na kmetijah zaradi nove politike in drugačnega načina življenja zamrl, vnovič se ta turistična dejavnost obudi v devetdesetih letih[1], vendar v nekoliko drugačnih oblikah in pogojih. V obdobju med obema svetovnima vojnama, ko si je oddiha na Krasu zaželelo čedalje več turistov iz večjih krajev na Tržaškem, so se za počitnice na kmetijah odločali predvsem nižji meščanski razred ter proletariat slovenskega rodu, ki je v Trstu živel zaradi boljših ekonomskih pogojev, na slovenskem podeželju pa ohranjal vezi s svojimi sorodniki. Poleg tega so na kmetije rade zahajale družine z majhnimi otroki, saj jim lokacija v gostilni ali hotelu zaradi hrupa ni ustrezala.

Glavne značilnosti turizma na kmetijah zaznamuje, da so gostitelji – kmetje, ki so poleg ukvarjanja s kmetijstvom, nudili prenočitve tudi tujim gostom. V Komnu se je s to obliko turistične dejavnosti ukvarjala skoraj vsaka, dobro situirana kmetija, medtem ko pa v sosednjih krajih le ena do dve večji kmetiji. Po mnenju domačinov je bilo v Komnu okoli osemdeset razpoložljivih postelj.

Kmetije, ki so v poletnih časih oddajale svoje sobe v turistične namene, bi lahko razvrstili v tri kategorije: kmetije, kjer so domačini oddajali le sobo; kmetije, kjer so poleg sobe turisti imeli v souporabi kuhinjo in so za pripravo obrokov uporabljali domače poljske pridelke; kmetije, kjer so turistom ponujali prenočišča in hrano, t. i. penzion. Največ domačinov je oddajalo le sobe.

Odločitev za to dejavnost je bila predvsem ekonomske narave, saj so družine tako pridobile dodatni vir dohodkov, ki je v obdobju med prvo in drugo svetovno vojno predstavljal pogoj za kolikor toliko normalno preživetje skozi zimo. Ker so bili pogoji za življenje izredno težki, saj so kmete poleg vse večjih davkov, ki jih je zahtevala takratna oblast, velikokrat prizadele slabe letine, je prislužen dohodek od oddajanja sob mnogim kmetijam predstavljal možnost, da kmetija ni obubožala oziroma »šla na kant«. Da bi oddali kar največ razpoložljivih sob, so se mnogi domačini v času poletnih počitnic izselili iz svojih spalnic, tako je cela družina spala v eni sobi ali pa na podstrešju, v redkih primerih tudi na seniku. Po pripovedovanju domačinov2 bi glede na zakon o javni varnosti morala sobe, ki so jih oddajali domačini, pregledati občinska komisija, ki sta jo v obdobju med prvo in drugo svetovno vojno sestavljala kvestor in podeštat. Na podlagi ugotovitev komisije bi morali sobe kategorizirati in izdati upravno dovoljenje, domačini pa bi morali voditi evidenco svojih gostov in glede na zasluženo plačilo plačati določen davek. Vendar večina kmetij

Nočna omarica z bokalom iz nekdanje gostilne Bandel v Gabrovici (foto: Vojko Franetič, Gabrovica, maj 2002)

1 Po drugi svetovni vojni je bila v Občini Sežana prva turistična kmetija ustanovljena leta 1990. To je bila kmetija Perčič v Tubljah (***Primorske novice***, 23. november 1990, 8).

2 Intervjuji s sogovorniki iz Komna in sosednjih krajev so bili opravljeni v času zbiranja gradiva za diplomsko nalogo ***Komen – kraški Pariz : razvoj turizma v Komnu in okoliških kraških vaseh v času med prvo in drugo svetovno vojno*** leta 2002.

Železno stojalo s kadinom in broko iz nekdanje gostilne Bandel v Gabrovici (foto: Vojko Franetič, Gabrovica, maj 2002)

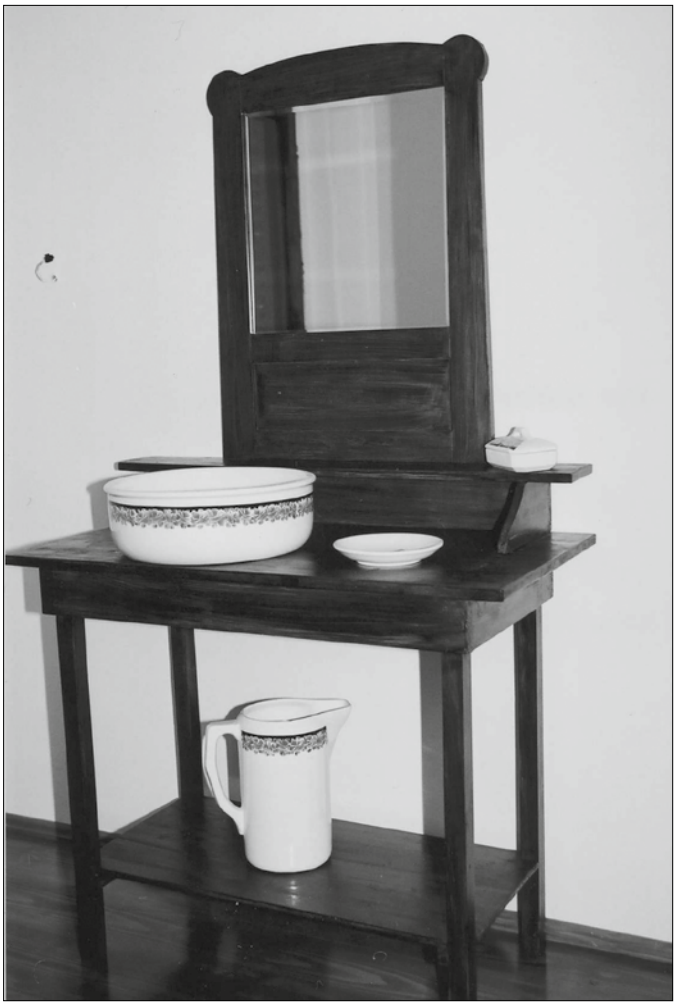

Manjša lesena omara s kadinom, broko in ogledalom iz nekdanje gostilne Bandel v Gabrovici (foto: Vojko Franetič, Gabrovica, maj 2002)

oddajanja sob ni prijavila in tudi oblasti tega niso kontrolirale. Delno tudi zaradi tega, ker so pri nekaterih domačinih spali občinski delavci in bi bile cene sob tako dražje. V zimskih časih so nekatere razpoložljive, proste sobe zasedli italijanski učitelji.

Sobe, namenjene za tuje goste, so bile opremljene z najnujnejšim inventarjem, ki se med posameznimi oddajalci ni bistveno razlikoval. Poleg zakonske postelje, nočne omarice, v kateri ni smela manjkati nočna posoda (bokal), na omarici pa nočna lučka, so bili v sobi še garderobna omara in ponekod majhna mizica ter stol. Ker večina kmetij ni imela kopalnic, je bila v sobi še posebna manjša omara, na kateri je bila v zgornjem delu posoda (kadin) za umivanje, v spodnjem delu pa posoda (broka) s čisto vodo. Pri premožnejših družinah je bil zgornji del omare obdan z marmornato ploščo. Ponekod so te omare imele ogledalo. Revne družine so imele namesto opisanih omar posebna železna stojala, na katerih je bil ravno tako prostor za kadin, v spodnjem delu pa za broko.

Za higieno so v sobah skrbele domače gospodinje in njihove hčerke. Sobo so dnevno pometle, počistile prah in zamenjale vodo. Lesena tla so z vodo očistile le enkrat tedensko.3 Rjuhe so menjavali vsakih štirinajst dni. Poleg pospravljanja sob so gospodinje skrbele za red in čistočo v ostalih prostorih, veliko dela so imele s pranjem in likanjem perila. Mož je skrbel za urejenost okolice, domačega dvorišča in vrta, kjer so se gostje radi zadrževali zlasti ob jutranjih in večernih urah. Nekatere domačije so za počitek gostov na svežem zraku postavile lesene utice (prim. domačija »pri Zegovih« iz Komna). Domačini so izredno skrbeli za urejenost kraja, v večjih naseljih, kot na primer v Komnu, so za čistočo pazili občinski redarji. Po pripovedovanju so domačini, da bi se izognili predelom vasi, kjer so se zadrževali turisti, na njive in druge parcele raje zahajali po stranskih poteh in gmajnah. Turisti so posedali in se sprehajali po okoliških gozdovih (v Komnu po gozdu Draga in Cerju) in se zabavali ob lahkotnih pogovorih. Na kmetijah so se zadrževali od dveh tednov do meseca ali celo dva. Nekateri so tu preživeli celo turistično sezono – od konca maja pa do avgusta. To strukturo gostov so sestavljale predvsem družine z mamo in s šoloobveznimi otroki, medtem ko so očetje prihajali na obisk ob koncu tedna.

Domačini so se zelo trudili, da bi svojim gostom omogočili čim boljše počitnikovanje. Kljub temu da je bila večina gostov italijanske narodnosti in morda včasih neprijazna do Slovencev, so domačini z njimi poskušali vzpostaviti čim prijetnejši stik in izpolnili vsako njihovo željo. Po pripovedovanju so z nekaterimi gosti vzpostavili zelo domač, prijateljski odnos, ki se je odražal v celoletnem obiskovanju. Nekateri turisti so domačine povabili v svoj kraj, kar so krajani izpolnili. Med domačini so se gostov še prav posebej veselili otroci, saj so v tem času imeli več prostega časa, da ne bi motili tujih gostov. Ob vsaki najmanjši napaki so bili pogostokrat kregani. Tudi redu in čistoči so morali posvečati večjo pozornost.

Gospodinje domačij, ki so gostom nudile uporabo kuhinje, so se z gosti zmenile o času nudenja kuhinjskih prostorov. Navadno so imele prednost tuje gospodinje. Za svojo kuhinjo so lahko uporabljale domače pridelke, kot so bili mleko, jajca vino, zelenjava in sadje z domačega vrta. Zelenjavo (radič in solato) je očistila domača gospodinja. Druge potrebne sestavine so ku-

3 Kljub temu da je bil v tem času v Komnu že vodovod, je v poletnih dneh velikokrat primanjkovalo pitne vode. Zaradi tega so z vodo zelo ekonomično razpolagali.

povali v krajevnih trgovinah in mesnicah. Tuje gospodinje, ki so same pripravljale hrano, so se večinoma držale svojih kuharskih navad in tako turisti niso spoznavali kraške kuhinje. So pa ponekod gostje domačim otrokom ponujali določene dobrote, ki jih doma niso imeli. Vaščan Komna, Alojz Zega, se spominja, da so mu gostje kot otroku vedno ponujali kruh, namazan z marmelado, čokoladnim namazom in slastne bonbone. Gostje, ki so se na kmetijah tudi prehranjevali, pa so okušali dobro kuhinjo domače gospodinje, ki se je v ta namen še prav posebej potrudila. Če nekoliko podrobneje predstavimo njihov jedilnik, velja izpostaviti, da so turisti za zajtrk zaužili ječmenovo ali pravo kavo z mlekom in kruh z maslom in medom ali marmelado. Za kosilo, pa tudi večerjo, so jim gospodinje pripravile kokošjo juho ali razne mineštre, kot so bile: jota iz zelja ali repe, ječmenova kaša, zelenjavna mineštra ali mineštra iz ohrovta (***varzot***). Poleg tega so jim pripravile še ocvrtega piščanca in krompir v kozici ali sladko zelje (***kapuz***) v kozici, grah ali špinačo. Za uresničitev gostovih želja so se domače gospodinje naučile pripravljati do takrat neznano hrano, kot so bile bučke, polnjeni paradižniki, mesne polpete. Po pripovedovanju so se turisti navduševali nad domačimi ***bleki*** (domače testenine v obliki krpic) z golažem, navadno iz divjega zajca ali govedine. Zelo okusni pa so bili bleki z orehi. Radi so imeli domače rezance s paradižnikovo mezgo (***šalšo***), pa zelenjavo – solato ali radič s paradižnikom, kar na Krasu do takrat ni bilo v navadi. Za posladek so gospodinje pripravile kuhane štruklje, potico, zavitek (***štrudelj***) iz jabolk ali skute, krompirjeve njoke s slivami (***češpi***) ali ***šnite*** (rezine kruha, namočene v mleku in jajcu, ocvrte na maslu in potresene s sladkorjem). Sprva so se turisti nad kraško kuhinjo čudili. Tako se sedaj že upokojena sogovornica iz Tomačevice, Nada Kukanja, spominja, da so se pri njih turisti čudili mineštri iz ohrovta (***varzot***), cvrtemu krompirju na maslu in radiču. Dejali so: »Ma qui si mangia come per maiali!« (Tukaj se je kot za prašiče) Ko so pa hrano poskusili, se jim je zdela okusna.

Za konec velja še pripomniti, da ponudbe današnjih turističnih kmetij nikakor ne moremo primerjati s ponudbo kraških kmetij iz obdobja med prvo in drugo svetovno vojno. Vendar iz zapisanega kljub temu velja izpostaviti, da so kljub nižjim prehranskim, higienskim in prostorskim merilom domačini znali pritegniti svoje goste, saj so jim le-ti ponujali pomemben dodaten vir dohodka. Morda bi nam bili naši predniki lahko za zgled, kako v teh težkih gospodarskih, socialnih in kulturnih razmerah izkoristiti prednosti Krasa, ki je zaradi svojih naravnih in kulturnih vrednot čedalje bolj obiskan. V razmislek lahko pomislimo, koliko turističnih kmetij in dobrih gostiln je imel komenski Kras v obdobju med svetovnima vojnama in koliko jih premore danes. So za to zares krivi le zakoni in druge omejitve ali tudi požrtvovalnost, iznajdljivost in vztrajnost današnjega Kraševca?

Besedilo: dr. Jasna Fakin Bajec,
Raziskovalna postaja ZRC SAZU Nova Gorica

Prireditve

Štanjel, grajsko dvorišče

GRAJSKO POLETJE V ŠTANJELU

V Turistično informacijskem centru Štanjel skupaj s sodelovanjem Občine Komen in Športno kulturnega društva biser Krasa Štanjel smo se po lanskem izredno uspešnem prvencu tudi letos odločili poletne večere v Štanjelu zopet obarvati grajsko. Tako nas zadnjo nedeljo v juniju ter naslednje tri nedelje v juliju na grajsko dvorišče gradu Štanjel zopet vabi GRAJSKO POLETJE.

Z Grajskim poletjem želimo ljudem popestriti poletne nedeljske večere na idiličnem grajskem dvorišču, pričarati smeh in dobro vzdušje skupaj z amaterskimi gledališkimi skupinami. Zato vas vabimo, da nas obiščete:
v nedeljo, 10. julija, ob 21.00: Kulturno-umetniško in turistično društvo Kraški slavček Kobjeglava - Tupelče: Vdova Rošlinka,
v nedeljo, 17. julija, ob 21.00: Kulturno prosvetno društvo Štandrež: Zbeži od žene.

Organizacija: Občina Komen, TIC Štanjel, Športno kulturno društvo biser Krasa Štanjel
Informacije: TIC Štanjel: 05/7690056 ali 041/ 383 986, e-mail: tic.stanjel@komen.si

VLJUDNO VABLJENI!

STOLP NA VRATIH V ŠTANJELU VABI

Razstavišče Stolp na vratih v Štanjelu deluje od leta 1994, v njem se vrstijo razstave in kulturni dogodki. Vsako odprtje je novo doživetje.

V letu 2011 smo gostili zanimivo razstavo kiparke iz Koprive, **Matejke Belle,** in slikarja iz Gane, **Jacoba Kwesija Bennetta**. Do 20. junija je na ogled razstava **Rafaela Samca**, skulpture iz parafina. Avtor prihaja iz Dragomerja pri Brezovici. Postavitev ima jasno sporočilo: najti v sebi zlato rožo, jo osvoboditi ujetosti v kletki, se prebiti skozi kaos življenja, zaživeti brez spon skozi ustvarjalnost.
24. junija bo odprtje razstave slikarja **Antona Susiča** iz Nove Gorice. Na ogled bo dal izredno zanimive slike. Konec julija, 29. julija, bo Stolp zadišal po sivki skozi slike različnih ustvarjalcev. Organizatorja razstave sta **Saša Boljkovac** iz Škrbine in **Marjan Miklavec** iz Sežane. 17. septembra bo za svoj 70. rojstni dan svojo ustvarjalnost predstavila **Klavdija Mozetič** iz Nove Gorice.
Vabljeni!

Marija Švagelj

DIHAM HARLEY ... IZLET PO MOJIH KRAJIH

Ta kratek in prijeten izlet je namenjen le tistim lastnikom Harley Davidson motornih koles, ki so obenem ljubitelji dobre hrane, vina in kulture, predvsem pa cenijo druženje in prijateljstvo. Turneja bo potekala po stranskih cestah in skozi vasice na gričevnatem terenu, sredi neokrnjene narave – skozi kraje, bogate s kulturno dediščino in daleč stran od mestnega kaosa.
Pot, polna sprostitve, je dolga 150 km (od 10. do 16. ure). Morfološko je Slovenija dokaj razgibana in zelo pregledna, praktično idealna za popolnoma umirjeno vožnjo ob rekah, jezerih in pašnikih … Odhod bo na nekdanjem mejnem prehodu Fernetiči (Občine) ali na Trgu Unita d' Italia v Trstu, in sicer 30. julija 2011 ob 10. uri dopoldan. Sledilo bo srečanje s prijatelji HOG Lipa Chapter in formalna dobrodošlica v Sloveniji.
Za prenočitev bo poskrbljeno v kraških gostiščih, in sicer v dvo- ali triposteljnih sobah s kopalnico. Jedilnik je izbran na podlagi lokalnih domačih proizvodov, kot so: divjačinske salame, kraški pršut, golaž z njoki, krompirjevi svaljki z divjačinskim golažem, kraška jota, prežganka, klobase, pečenke, mešano meso na žaru, raznovrstne zelenjavne priloge, skutni ali orehovi štruklji, teranova torta ipd. Seveda bo ob vseh teh dobrotah poskrbljeno tudi za 'gašenje' žeje, in sicer s tradicionalnimi vini, kot sta npr. malvazija in teran, ter z obilico različnih tropinovih in zeliščnih žganj in likerjev, med katerimi gotovo prednjači teranov liker. Ob mraku je, pod eno od podeželskih hiš, predviden obisk kraške jame Kosmatica. Sledi tipična kraška veselica z glasbo v živo.

Besedilo: Vegas De Laroja

PETI FESTIVAL POLETJE PR´SLAMČEVIH

Mladinski hotel Pliskovica

Že peto leto zapored v Mladinskem hotelu Pliskovica prirejamo festival Poletje pr' Slamčevih, ki se bo pričel 11. junija in bo potekal do 3. septembra 2011. V tem času se bo zvrstilo kar 26 dogodkov, od različnih delavnic za odrasle in otroke do etno folk koncertov in razstav. V sklopu delavnic za odrasle bomo skupaj z Evo Humar Faganel spoznali Bachovo cvetno terapijo ter si izdelali cvetne esence. Staro kraško opravilo, zapuščino naših nonotov, ki tone v pozabo, bomo obudili na delavnici pletenja košev. V mesecu juliju, ko se naš vrt odene v vijolično barvo in vonj sivkinih cvetov preplavi borjač, bomo skupaj z vami poželi te cvetove in iz njih izdelali dišeče butare, ki bodo odišavljale vaše domove. V spremstvu priznanega nabiralca Daria Cortse se bomo sprehodili po kraški gmajni, spoznali in nabrali »divjo hrano«, ki tu domuje, ter si pripravili najboljše »divje kosilo«.
Mednarodno leto gozdov bomo v Pliskovici zaznamovali kar z dvema dogodkoma, skupaj z Dušanom Gerlico bomo na tridnevnem, kiparsko-lesarskem kampu spoznali najrazličnejše vrste lesa, možnosti njegovega obdelovanja ter si izdolbili svojo skulpturo. Drugi dogodek bodo otroške delavnice, kjer se bomo podali v gozd ter spoznali pomen ekosistema, odkrivali njegove predstavnike in ob prebiranju pravljic spoznali tudi dobre vile in palčke, ki še vedno živijo tu. Otroške delavnice so namenjene otrokom starosti od 4. do 10. leta, potekale pa bodo vsak torek od 19. julija dalje.
Seveda nismo pozabili tudi na vse, ki vas zanima kraška kuhinja; skupaj z vodjo turistične kmetije, go. Sandro Pelicon smo pripravili kar dvodnevno kuharsko delavnico v juliju ter enodnevno v avgustu. Ponovno pa bo na našem dvorišču odmeval zvok kladiva, ki udarja ob kamen. Vaški kamnosek Jernej Bortolato vas bo na kamnoseški delavnici naučil pravih kamnoseških vrlin. Pod vodstvom akademske slikarke Nuše Lederer se bo za vse otroke in mladostnike odvijala slikarska kolonija »Po poteh Lojzeta Spacala«. Plesna učiteljica Martina Grmek bo na dveh plesnih vikendih poskrbela za vse otroke, ki jih zanima hip hop, pop in še ostale plesne koreografije.
Prostor »pod gankom« smo namenili petim koncertom etno folk slovenskih skupin. Letos bodo med nami z avtorsko glasbo skupina Swarga, vokalni kvartet Pella, ki prepeva slovenske in makedonske pesmi, svoj nastop bodo še dodatno popestrili z igranjem na repliko najstarejšega glasbila na svetu, tj. koščena piščal iz Divjih Bab. Med zahodnoafriške ritme nas bo popeljala ženska tolkalska skupina Djembabe, slovenske ljudske pesmi pa nam bo prepevala dekliška skupina Ragle. Sklop koncertov bo zaključila skupina Sedef z glasbeno tradicijo sevdalnik.
Od junija pa do konca avgusta bo v Mladinskem hotelu na ogled razstava ilustracij Daniela Demšarja, pesniške zbirke *Roža v srcu*. Za vse knjigoljube pa bo letos prvič na voljo *Knjižnica pod orehom*, ki jo organiziramo v sodelovanju s Kosovelovo knjižnico Sežana.
Letošnji festival bomo zaključili nekoliko drugače, skupaj se bomo namreč podali na nočni potep na Volnik, najvišji hrib v okolici Pliskovice.
Za vse delavnice je potrebna predhodna prijava na telefonski številki Mladinskega hotela Pliskovica 05/ 764 02 50 ali pa preko e-maila: info@hostelkras.com.
Podrobnejši program je dostopen na naši spletni strani: www.hostelkras.com.

Besedilo: MH Pliskovica, Polona Marušič

NAPOVEDNIK

OBČINA KOMEN
TURISTIČNO INFORMACIJSKI CENTER ŠTANJEL
Štanjel 42c, 6222 Štanjel
tel.: 05 769 00 56, 041 383 986
www.kras-carso.com
e-mail: tic.stanjel@komen.si

10. julij ob 21.00
GRAJSKO POLETJE V ŠTANJELU:
Nastop gledališke skupine: Kulturno-umetniško in turistično društvo Kraški slavček Kobjeglava -Tupelče: Vdova Rošlinka
Organizator: Športno kulturno društvo biser Krasa Štanjel in Občina Komen
Štanjel, grajsko dvorišče

17. julij ob 21.00
GRAJSKO POLETJE V ŠTANJELU:
Nastop gledališke skupine: Kulturno prosvetno društvo Štandrež: Zbeži od žene
Organizator: Športno kulturno društvo biser Krasa Štanjel in Občina Komen
Štanjel, grajsko dvorišče

30. julij ob 19.00
DIHAM HARLEY: Srečanje lastnikov Harley-Davidson motorjev
Organizator: Vegas Corporation
Štanjel

od 19. avgust do 28. avgust
OSMICA PRI LOJZETU: Alojz Pangos
Brje pri Komnu

6. september ob 17.00
PRAVLJIČNA URICA s Tanjo Bratina Grmek
Organizator: Knjižnica Komen
Komen, Knjižnica Komen

3. september ob 17.00
MINI PRAVLJICA z Danijelo Pipan
Organizator: Knjižnica Komen
Komen, Knjižnica Komen

16. september do 18. september
(začetek ob 14.00)
KAMNOSEŠKA DELAVNICA V ŠTANJELU
Organizator: Grad Štanjel, Galerija Lojzeta Spacala
Štanjel, Galerija pri Valetovih (Dušana Švagelj)

24. september ob 15.30
KAMENČKI NA POTI … V NABREŽINO
Pravljica z delavnico in izposojo knjig v sodelovanju s SKD Igo Gruden iz Nabrežine.
Organizator: Knjižnica Komen
Komen, Knjižnica Komen

23. in 24. september (začetek ob 16.00)
DELAVNICA MOZAIKOV Z BARBARO RAVNIKAR
Organizator: Grad Štanjel, Galerija Lojzeta Spacala
Štanjel, Galerija pri Valetovih

30. september ob 18.30
S KNJIŽNIM NAHRBTNIKOM NA POTEP … V TIBET. Gostja: Majda Mateta
Organizator: Knjižnica Komen
Komen, Knjižnica Komen

Oktober

MESEC KRAŠKE KUHINJE
Organizator: Društvo Planta

4. oktober ob 17.00

PRAVLJIČNA URICA s Tanjo Bratina Grmek
Organizator: Knjižnica Komen
Komen, Knjižnica Komen

11.oktober ob 17.00

MINI PRAVLJICA z Danijelo Pipan
Organizator: Knjižnica Komen
Komen, Knjižnica Komen

14. oktober ob 18.30

S KNJIŽNIM NAHRBTNIKOM NA POTEP … S KOLESOM PO AFRIKI. Gost: Marko Mohorčič
Organizator: Knjižnica Komen
Komen, Knjižnica Komen

21. oktober ob 18.30

PREDAVANJE DR. ALENKE KAFOL ŠUŠTERŠIČ z naslovom HRANA ZA MOŽGANE
Organizator: Knjižnica Komen
Komen, Knjižnica Komen

28. oktober ob 18.30

S KNJIŽNIM NAHRBTNIKOM NA POTEP … V MAROKO. Gostja: Tanja Godnič Organizator: Knjižnica Komen
Komen, Knjižnica Komen

PO KOMENSKI OBČINI IN ŠE MALO DLJE

Praznovanja, prireditve, ogledi, izleti, osmice ...

Je kaj zanimivega za vas?

Ta rubrika je namenjena predstavljanju javnih prireditev, ogledov, izletov, osmic in drugih javnih dogodkov v Občini Komen in v njeni bližnji okolici.

Organizatorje prireditev ali dogodkov zato prosimo, da v svojih napovedih navedejo podatke o sami prireditvi/dogodku, kot so: kraj, prostor, datum, trajanje, kratek opis, kontaktne številke ...
Uredništvo Komentarja ne odgovarja za morebitne nevšečnosti, ki bi lahko nastale zaradi napačnih, nepopolno sporočenih prirediteljevih podatkov ali zaradi morebitnih nesporočenih sprememb.

Vsako napoved sporočite po elektronski pošti na naslov burja@komen.si ali po telefonu na številko 05/76 90 056 (TIC Štanjel).

Uredništvo

29. oktober ob 15:30

KAMENČKI NA POTI … V NABREŽINO
Pravljica z delavnico in izposojo knjig v sodelovanju s SKD Igo Gruden iz Nabrežine.
Organizator: Knjižnica Komen
Komen, Knjižnica Komen

30. oktober ob 9.00

14. POHOD PO SLEDEH SOŠKE FRONTE
Pohodniki izbirajo med dvema dolžinama poti: 10 in 14 km. Časovni obseg 4–5 ur
Organizator: Turistično društvo Brest
Brestovica pri Komnu

SEJMI IN TRŽNICE V OBČINI KOMEN V LETU 2011

Vaški sejem v Komnu

Tako kot pretekla leta tudi letos poteka vaški sejem v Komnu, in sicer vsako **1. soboto v mesecu**. Na sejmu vam bodo prodajalci ponudili najrazličnejše izdelke (kmetijske pridelke, izdelke domače in umetnostne obrti, izdelke za dom in družino …).

Prihajajoči vaški sejmi v Komnu:

sobota, 2. julij 2011	sobota, 1. oktober 2011
sobota, 6. avgust 2011	sobota, 5. november 2011
sobota, 3. september 2011	sobota, 3. december 2011

Sejem starin ter domače in umetne obrti v Štanjelu

Sejem starin ter domače in umetnostne obrti v Štanjelu je letos odprl svoja vrata v mesecu marcu. Ponudniki s svojimi starinami, izdelki domače in umetnostne obrti ter različnimi domačimi pridelki in izdelki so oživili dogajanje pred štanjelskim gradom.

Prihajajoči sejmi starin ter domače in umetnostne obrti v Štanjelu:

nedelja, 19. junij 2011	nedelja, 18. september 2011
nedelja, 17. julij 2011	nedelja, 16. oktober 2011
nedelja, 21. avgust 2011	nedelja, 20. november 2011

Lepo vabljeni!

POLETNA AVTOBUSNA POVEZAVA ŠTANJEL–DEVIN

Med vikendi in prazniki bo v poletnem času tudi letos obratovala avtobusna povezava med Štanjelom in Devinom – povezava med Krasom in morjem.
Z avtobusno povezavo, ki jo organizirata Občini Komen in Devin - Nabrežina s pomočjo večletnega sponzorja Zadružne kraške banke, skušamo doseči, da bi lepote Krasa brez meja bile v poletnem času oddiha še bolj dostopne in dosegljive vsakomur. Vsakomur, ki si želi brezskrbno ogledati zanimivosti, naravne in kulturne dediščine ter pešpoti med Devinskim gradom in gradom Štanjel ter se osvežiti v morju Sesljanskega zaliva.
Avtobus bo zato vozil vsako soboto, nedeljo ter ob praznikih v času med ***25. 6. in 31. 8. 2011*** po trikrat dnevno v obe smeri.
Cene enosmernih vozovnic znašajo med 1,35 in 2,05 evra.
Letošnja ***novost*** pa so popusti, ki jih lahko unovčite ob predložitvi avtobusne vozovnice za naslednje oglede:

- Devinski grad (s popustom 5€, redna cena 7€),
- Galerija Lojzeta Spacala (s popustom 1,25€, redna cena 2€),
- Kraška hiša – etnološka zbirka (s popustom 1€, redna cena 1,5€).

Vabljeni, da se brezskrbno popeljete z nami po obeh straneh Krasa!

Podrobnejše informacije: Turistično informacijski center Štanjel, tel. 05 769 00 56, 041/383 986; e-mail: tic.stanjel@komen.si, www.kras-carso.com

AVTOBUSNA POVEZAVA ŠTANJEL - DEVIN
LINEA STAGIONALE ŠTANJEL - DUINO
BUS TIMETABLE

sobota, nedelja, prazniki med 25.6.2011 in 31.8.2011
sabato, domenica e festivi dal 25.6. al 31.8.2011
Saturday, Sunday and public holidays from June 25th to August 31 th 2011

VOZNI RED - ORARIO - TIMETABLE:

Postajališče / fermata / bus stop	**km**	**h**	**h**	**h**
Štanjel	**0**	**09:00**	**14:00**	**19:00**
Hruševica	2	09:03	14:03	19:03
Tupelče	4	09:06	14:06	19:06
Kobjeglava	4	09:07	14:07	19:07
Gabrovica	6	09:10	14:10	19:10
Tomačevica	8	09:13	14:13	19:13
Komen	11	09:18	14:18	19:18
Gorjansko	14	09:23	14:23	19:23
Gorjansko MP (Border crossing)	17	09:27	14:27	19:27
San Pelagio/Šempolaj VC/MP (Border crossing)	17	09:27	14:27	19:27
San Pelagio/Šempolaj civico 52/h.št.52	19	09:31	14:31	19:31
Aurisina/Nabrežina civico 65/h.št.65	22	09:36	14:36	19:36
Aurisina/Nabrežina civico 23/h.št.23	23	09:38	14:38	19:38
Aurisina/Nabrežina Municipio/Županstvo	25	09:41	14:41	19:41
Sistiana/Sesljan civico 45/h.št.45	27	09:45	14:45	19:45
Sistiana mare/Sesljanski zaliv	**30**	**09:51**	**14:51**	**19:51**
Duino/Devin 10e/h.št.10	32	09:55	14:55	19:55
Duino/Devin civico 62c/h.št.62	**33**	**09:57**	**14:57**	**19:57**

Postajališče / fermata / bus stop	km	h	**h**	**h**
Duino/Devin civico 62c/h.št.62	**0**	**10:10**	**15:10**	**20:10**
Duino/Devin 10e/h.št.10	2	10:12	15:12	20:12
Sistiana mare/Sesljanski zaliv	**4**	**10:16**	**15:16**	**20:16**
Sistiana/Sesljan civico 45/h.št.45	6	10:22	15:22	20:22
Aurisina/Nabrežina Municipio/Županstvo	8	10:26	15:26	20:26
Aurisina/Nabrežina civico 23/h.št.23	10	10:29	15:29	20:29
Aurisina/Nabrežina civico 65/h.št.65	11	10:31	15:31	20:31
San Pelagio/Šempolaj civico 52/h.št.52	14	10:36	15:36	20:36
San Pelagio/Šempolaj VC/MP (Border crossing)	16	10:40	15:40	20:40
Gorjansko MP (Border crossing)	16	10:40	15:40	20:40
Gorjansko	19	10:44	15:44	20:44
Komen	22	10:49	15:49	20:49
Tomačevica	24	10:54	15:54	20:54
Gabrovica	28	10:57	15:57	20:57
Kobjeglava	30	11:00	16:00	21:00
Tupelče	30	11:01	16:01	21:01
Hruševica	32	11:04	16:04	21:04
Štanjel	**33**	**11:07**	**16:07**	**21:07**

CENIK

Km									
0	**Štanjel**								
2	0,65	**Hruševica**							
4	0,65	0,65	**Tupelče**						
4	0,65	0,65	0,65	**Kobjeglava**					
6	0,90	0,65	0,65	0,65	**Gabrovica pri Komnu**				
8	0,90	0,90	0,65	0,65	0,65	**Tomačevica**			
11	1,15	0,90	0,90	0,90	0,90	0,65	**Komen**		
14	1,15	1,15	0,90	0,90	0,90	0,90	0,65	**Gorjansko**	
19	1,35	1,35	1,15	1,15	1,15	1,15	0,90	0,65	**Šempolaj h. št. 52**
22	1,55	1,35	1,35	1,35	1,35	1,15	1,15	0,90	**Nabrežina h. št. 65**
23	1,55	1,55	1,35	1,35	1,35	1,15	1,15	0,90	**Nabrežina h. št. 23**
25	1,55	1,55	1,55	1,55	1,35	1,35	1,15	1,15	**Nabrežina županstvo**
27	1,80	1,55	1,55	1,55	1,55	1,35	1,35	1,15	**Sesljan h. št. 45**
30	1,80	1,80	1,80	1,80	1,55	1,55	1,35	1,35	**Sesljan zaliv**
32	2,05	1,80	1,80	1,80	1,80	1,55	1,55	1,35	**Devin h. št. 10**
33	2,05	2,05	1,80	1,80	1,80	1,55	1,55	1,35	**Devin h. št. 62**

VSESLOVENSKA MLADINSKA AKCIJA MLADE FACE

Generalna skupščina Združenih narodov je leto 2010–2011 razglasila za mednarodno leto mladih, ki poteka pod geslom ***Dialog in medsebojno razumevanje***. Cilj mednarodnega leta je krepiti ideale miru, spoštovanja človekovih pravic in solidarnosti med generacijami, kulturami, verami in civilizacijami. V okviru leta mladih se je rodila mladinska iniciativa za vseslovensko akcijo Mlade face. Pobuda izhaja iz želje, da bi mladinske organizacije in drugi akterji na mladinskem področju ter posamezniki združili moči in sledili skupnim ciljem ter namenom:

- povezati vse mlade in prebuditi kolektivni duh v dobi individualizma,
- ozavestiti javnost o moči mladih,
- podreti stereotipe o mladih,
- motivirati mlade k povezovanju in večji aktivnosti tudi v prihodnje,
- ozavestiti javnost o pomenu solidarnosti.

Tako so v soboto, 21. maja 2011, mladi in malo manj mladi iz vse Slovenije ponovno združili moči in v vseslovenski akciji Mlade face pokazali, da lahko z dobrimi deli in medgeneracijsko solidarnostjo in povezanostjo dosežejo (skoraj) vse.

V akcijo je bilo neposredno vključenih več kot 700 mladih. Občina Komen je bila uvrščena v Kraško-brkinsko regijo, znotraj le-te pa sta se akciji pridružili še Občina Sežana (kjer so prostovoljci čistili in označevali sprehajalne poti ter mimoidoče poučevali o pravilnem ločevanju odpadkov, umetniki so z umetniško inštalacijo opozorili na propadajoče stavbe v Sežani, taborniki pa so se akciji priključili z mnogobojem) in Občina Hrpelje - Kozina (kjer so urejali novonastajajoče mladinske prostore na Kozini ter urejali okolico po različnih vaseh).

V Občini Komen so se akciji pridružili člani Mladinskega društva ŠUZ, ki so v avli Zadružnega doma Komen pripravili razstavo fotografij, s katero so želeli opozoriti na pomanjkanje društvenih prostorov. Mladi iz vasi Kobjeglava in Tupelče so urejali otroško igrišče ter njegovo okolico in barvali avtobusno čakalnico, v Komnu pa so mladi in malo manj mladi čistili komenski kal, urejali zelenico ob stari šoli ter barvali oglasne deske.

Klub študentov Sežana je zvečer ob zaključku akcije organiziral koncert za celotno regijo. Koncert so izvedli v stari blagovni hiši. Na njem pa so nastopili Tinkara Kovač, 3 Steps in 4 Eva.

Eva Tomašević – Klub študentov Sežana
Soraja Balantič – Občinska uprava Občine Komen

»MLADE FACE« V KOMNU

Vseslovenski akciji »Mlade face«, ki je potekala 21. maja 2011, smo se pridružili tudi nekateri Komenci, ki nam ni vseeno, kakšno sliko ponuja naš kraj v samem jedru, na obrobju ali kjerkoli v našem ožjem življenjskem okolju.

Pobuda za akcijo je prišla iz Mladinskega sveta Slovenije (MSS), k sodelovanju pa smo bili povabljeni prav vsi – tako mladi kot tisti malo manj mladi. Geslo akcije je bilo ***Storimo ta dan nekaj dobrega za kraj, ljudi in okolje, kjer živimo.*** Pobudo je takoj povzela Vaška skupnost Komen in po gospodinjstvih razposlala povabila k sodelovanju.

Pa smo se zbrali na to lepo, vročo, že poletno soboto na našem placu. Kar nekaj časa je trajalo, da sem zbudila domačo »mlado faco«, sina najstnika, ki bi seveda najraje še spal in spal. Lopata, grablje, motorna žaga, metla in gremo v akcijo! Ker vsako soboto dopoldan na našem placu vlada prijeten živžav, sva rabila kar nekaj časa, da sva našla skupino udeležencev akcije. Kakšno skupino neki, skupinico se temu reče. Prvi vtis je bil, da gre bolj za akcijo »Stare face«, ker smo bili razen par mladeničev, ki so zagnano kosili in čistili zelenico pod staro šolo v središču Komna, vsi ostali bolj face po štiridesetem. Pa nič zato. Ugotovili smo, da se tako

druženje prav dobro obnese. Mladi so se smejali dovtipom starejših, izkušenih vaških mož, ki so z lahkoto nakladali odpad na traktorsko prikolico in verjetno hitro ugotovili, da naši nonoti še zdaleč niso za staro šaro. Kako malo je včasih potrebno za motivacijo mladih. Kak dober vic, pohvala, napotek v stilu: »Daj, to naredi ti, si mlajši in znaš bolje!« In so sodelovali ti naši mladi. »Mlade face«.

Obžagali so suhe veje dreves, pokosili zelenice, zvozili odpad. Kmalu smo ugotovili, da se nekaj dogaja tudi okrog vodnjaka ob bifeju Paradiso. Tu je komenska skupina kamnosekov popravljala poškodovan kamniti obod vodnjaka, ob kulturnem domu pa so članice vaške skupnosti med tem časom prebarvale plakatni pano in zasadile manjšo zelenico z novimi rastlinami.

Akcija se je še v popoldanskih urah nadaljevala na komenskem kalu s čiščenjem odvečnega vodnega rastlinja in urejanjem posameznih zelenih otočkov .

Vem, da se marsikateremu zdi samoumevno, da je nekje počiščeno, urejeno, da nekje zacveti nov grmiček, ki ga tam prej ni bilo. A za vsem tem je vedno nekdo, posameznik, skupina ali plačana storitev nekoga, ki za to skrbi. Nič ni samoumevno!

V soboto so se nam še najbolj samoumevna zdela vprašanja mimoidočih: »Kaj se tukaj dogaja, je danes kakšna čistilna akcija v Komnu?« Malo zaboli, potem se malo pohecaš na svoj račun, ker si morda gojil prevelika pričakovanja glede prostovoljne udeležbe na tovrstnih akcijah, in življenje v Komnu gre dalje.

Nasvidenje pri naslednji akciji. Morda jo bomo takrat lahko poimenovali akcija »Nove face«. Bilo bi prav super!

Besedilo: Tanja Saražin Strnad

»MLADE FACE« POPRIJELE ZA DELO V KOBJEGLAVI IN TUPELČAH

21. maja 2011 smo tako kot po celotni Sloveniji in v nekaterih krajih naše občine tudi v Kobjeglavi in Tupelčah mladi in malo manj mladi poprijeli za lopate, metle in čopiče ter uredili novo otroško igrišče, njegovo okolico in čakalnico avtobusne postaje v Kobjeglavi. Kobjeglavci in Tupelčani (bilo nas je kar trideset!) smo celo soboto zagnano in marljivo opravljali svojo dolžnost ter tako še enkrat pokazali, da se znamo organizirati in tako ali drugače vedno priskočiti našim vasem na pomoč.

Na novo, tako znotraj kot zunaj, prepleskana čakalnica, prebarvane klopi na igrišču, urejena okolica v samem središču vasi (in še bi lahko naštevali) so dokaz, da mladi aktivno sodelujemo na vseh vaških področjih in da nam ni vseeno, v kakšnem okolju živimo. Veseli smo bili podpore sovaščank in sovaščanov, med katerimi je bilo tudi nekaj takih, ki so se akciji odzvali in nam pomagali pri uresničitvi zadanega cilja: dokazati samim sebi, da zmoremo marsikaj, in ostalim, da se tudi mladi zavedamo tako dobrih plati in prednosti naših dveh krajev kot tudi problemov, ki ju pestijo. Naša odgovornost in dolžnost je, da skrbimo za domač kraj, saj se zavedamo, da je podoba vasi odraz ljudi, ki v njej živijo.

Omenjena akcija pa ni prispevala zgolj k bolj urejenemu videzu vasi, marveč tudi k povezanosti ponosnih krajanov. Po celodnevnem maratonskem delu smo se namreč do večernih ur zasluženo družili ob odlični jedači in pijači. ***»Mlade face«*** smo z doseženim zelo zadovoljne in upamo, da bo takih akcij v prihodnje še več!

Besedilo: Urban Grmek Masič

MLADE FACE – MLADINSKO DRUŠTVO ŠUZ

Cilj Mladinskega društva ŠUZ v okviru projekta Mlade face je bil jasen. Izpostaviti problematiko našega društva ter problematiko vseh mladih v občini. Kot je vsem znano, smo konec leta 2009 ostali brez društvenih prostorov. In kaj to pomeni? Nič več razstav, potopisnih predavanj, delavinc, koncertov in drugih aktivnosti, ki bi združevale mlade v občini ter pripomogle k temu, da bi mladi ostajali doma ter se na tak način lahko udejstvovali v svojem kraju. Ker Komen trenutno ne premore niti enega prostora, kjer bi lahko mladi umetniki razstavljali svoje izdelke, smo se odločili, da v ta namen organiziramo razstavo v atriju kulturnega doma v Komnu. Razstavljali so izključno člani društva pod vodstvom Polone Makovec, ki je že v preteklosti vodila vse razstave v stari šoli ter pripomogla k opremljanju nekdanje galerije. Poleg nje sta svoja dela na ogled postavila še Gregor Blažič in Karmen Antonič. Tistega dne smo pred kulturnim domom postavili stojnico ter na takšen način opozarjali mimoidoče na razstavo. Vsakdo, ki je pristopil k stojnici, je bil deležen prijazne besede ter obrazložitve naše akcije. Člani društva so nosili belo majico z napisom »BREZDOMEC SEM«. Obenem smo delili še letake, na katerih smo poleg naše problematike izpostavili tudi bližajoče se dogodke v letošnjem letu. To so Metal Mania Open air, Jungle Flash ter nastop orientalskih plesalk v Sežani in Hrpeljah pod imenom Orient na Krasu. Odziv obiskovalcev je bil pozitiven, vendar pa upamo, da tovrstne akcije v prihodnje ne bodo več potrebne in da se bomo, namesto da bomo opozarjali nase, raje pridružili ostalim po Sloveniji ter naredili nekaj še za skupno dobro.

Besedilo: Primož Cotič